

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าเรือ
อำเภอท่าเรือ
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นางสาวทิพย์นันทา เทียงธรรม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตำบลให้ถูกต้องตรงกับปัญหาของเกษตรกร องค์กร และเหมาะสมกับทุกสาขาอาชีพ จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะประชาคมหมู่บ้าน / ตำบล เพื่อดำเนินงานค้นหาปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ที่จะเป็นแนวทางในการจัดทำแผน/โครงการเสนอของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลถึงการใช้งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความต้องการของชุมชน

ผู้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลท่าเรือ ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูล และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลท่าเรือ จะเพิ่มประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเกษตร และพิจารณาสนับสนุนงบประมาณได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ต่อไป

นางสาวทิพย์นันtha เทียงธรรม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เลขาธิการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑	๑
ข้อมูลสภาพทั่วไป.....	๑
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒. อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic).....	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม.....	๒
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน.....	๒
๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๓
๓. สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๑ สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๒ ฤดูกาล	๕
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๕
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์.....	๖
๔. เส้นทางคมนาคม	๘
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๘
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน.....	๙
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๘).....	๙
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) (ภาพที่ ๙) ได้แก่	๑๐
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม.....	๑๑
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว	๑๑
๖.๓ จำนวนครัวเรือน.....	๑๒
๖.๔ การศึกษา.....	๑๓
๖.๕ การสาธารณสุข	๑๓
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม.....	๑๓

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๔
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๕
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๑๖
บทที่ ๒	๑๘
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑๘
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๑๘
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๘
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๔
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)	๒๖
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๘
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๑
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๕๓
๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๕๓
๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้	๕๔
บทที่ ๓	๕๕
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๕๕
๑. แนวทางการพัฒนา	๕๕
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๕๕
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๕
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๕๕
๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๗
บรรณานุกรม	๖๑
ภาคผนวก	๖๒
โครงการท่าเรือ Rice Innovation Hub	ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า
โครงการท่าเรือ Smart Farming ๔.๐	๓
โครงการท่าเรือ Young Smart Farmer	ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า
โครงการท่าเรือเกษตรผสมผสานยั่งยืน	ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖.....	๖
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖.....	๗
ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๖.....	๑๑
ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๖.....	๑๑
ตารางที่ ๗ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓.....	๑๒
ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๑๒
ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๔
ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๖
ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน.....	๑๖
ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์.....	๑๗
ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๑๗
ตารางที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๘
ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๙
ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๙
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๐
ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๑
ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๒๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๑
ตารางที่ ๒๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอท่าเรือ.....	๒๓
ตารางที่ ๒๒ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๔
ตารางที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๒๘
ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๒๙
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๐
ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๑
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๔
ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๖/๖๗ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๕
ตารางที่ ๒๙ แสดง SMART FARMER ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๓๗
ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกไม้ตัด ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๗
ตารางที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกไม้ตัด ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๘

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ตัดโรงงานในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๙
ตารางที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๔๐
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๔๑
ตารางที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๔๒
ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๔๓
ตารางที่ ๓๗ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖/๖๗ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๔๔
ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๑
ตารางที่ ๓๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS MATRIX	๕๓
ตารางที่ ๔๐ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๗

สารบัญภาพ

หน้า

รูปภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๑
รูปภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๓
รูปภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๕
รูปภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖.....	๖
รูปภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๒ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖.....	๗
รูปภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ.....	๘
รูปภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๙
รูปภาพที่ ๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๐
รูปภาพที่ ๙ แผนที่แสดงพื้นที่ตามโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๑๐
รูปภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ.....	๑๒
รูปภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๕
รูปภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ..	๑๕
รูปภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๑๖
รูปภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๑๘
รูปภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๑๙
รูปภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๐
รูปภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
รูปภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย.....	๒๓
รูปภาพที่ ๑๙ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๔
รูปภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๔
รูปภาพที่ ๒๑ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
รูปภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
รูปภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๖
รูปภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๒๖
รูปภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๒๘
รูปภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๒๙
รูปภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ	๒๙

รูปภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ.....	๓๐
รูปภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ	๓๐
รูปภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๑
รูปภาพที่ ๓๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	๓๖
รูปภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ.....	๓๖
รูปภาพที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกไม้ตัด (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าเรือ.....	๓๘
รูปภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ตัด ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๐
รูปภาพที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ.....	๔๐
รูปภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ	๔๑
รูปภาพที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ	๔๑
รูปภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามประเภทการใช้ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ.....	๔๒
รูปภาพที่ ๓๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามประเภทการใช้ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ	๔๒
รูปภาพที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๓
รูปภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้าในตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๙
รูปภาพที่ ๔๒ แสดงวิธีการตลาดกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๐

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

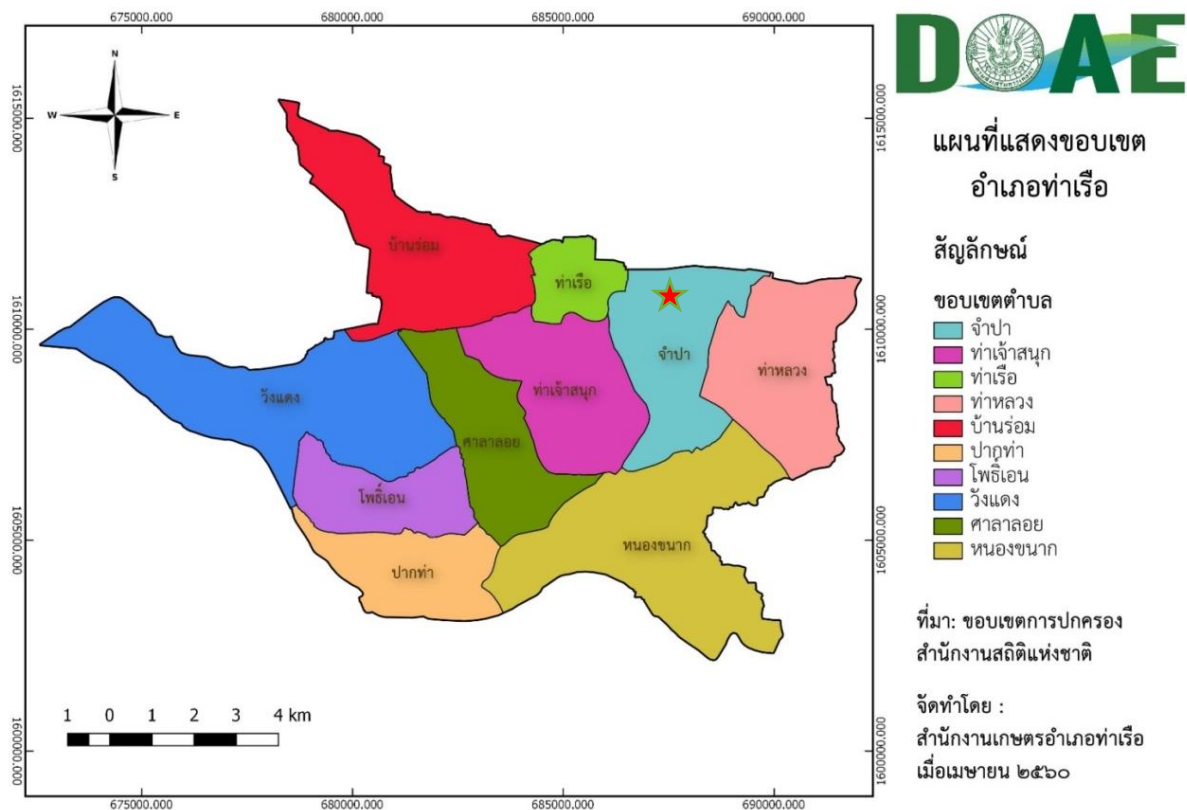
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลท่าเรือ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอท่าเรือ มีเนื้อที่ประมาณ ๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๖๒๔ ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร จำนวน ๓๓๗.๕๐ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

ตำบลท่าเรือ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบล และอำเภอ ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบางโหนด อำเภอบ้านหมือ จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	แม่น้ำป่าสัก ตำบลท่าเจ้าสนุก อำเภอท่าเรือ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านร่อม อำเภอท่าเรือ

รูปภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๑ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือ แบ่งออกเป็นชุมชน

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชุมชน ชุมชนที่	ชื่อชุมชน
๑	ชุมชนโคกมะนาว
๒	ชุมชนโคกศาลา
๓	ชุมชนวัดกลาง
๔	ชุมชนการไฟฟ้า
๕	ชุมชนตลาด-วัดหนองหัว
๖	ชุมชนซอยแสนสุข
๗	ชุมชนตลาดหม่อมเจ้า

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๕๔

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ท่าเรือ	๒,๓๑๕.๑๐		๑	-	๖,๒๔๑
รวม	๒,๓๑๕.๑๐		๑	-	๖,๒๔๑

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางตอนใต้ของตำบล ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน (มีนาคม, ๒๕๖๒) ได้ทำการวิเคราะห์และจำแนกความลาดชันของพื้นที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ามีพื้นที่ความลาดชัน ๐ - ๑๒ เปอร์เซ็นต์ กระจายตัวอยู่ทั่วไปของพื้นที่ทั้งจังหวัด ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น

พื้นที่ความลาดชัน ๐ - ๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ

พื้นที่ความลาดชัน ๒ - ๕ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชันน้อยมาก เป็นลักษณะต่อเนื่องตามแนวทิศทางการไหลของน้ำจากพื้นที่ตอนบนลงสู่พื้นที่ตอนล่าง

พื้นที่ความลาดชัน ๕ - ๑๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันเล็กน้อย มีความลาดชันน้อยมาก เป็นลักษณะต่อเนื่องตามแนวทิศทางการไหลของน้ำจากพื้นที่ตอนบนลงสู่พื้นที่ตอนล่างหรือตามแนวเส้นทางคมนาคมที่มีการยกระดับจากพื้นผิวภูมิประเทศ

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิจิตร (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็งแ้งและแตกกระแหง ทำให้เถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วม
 ช้งในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : การปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

การปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ชุดดิน : ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

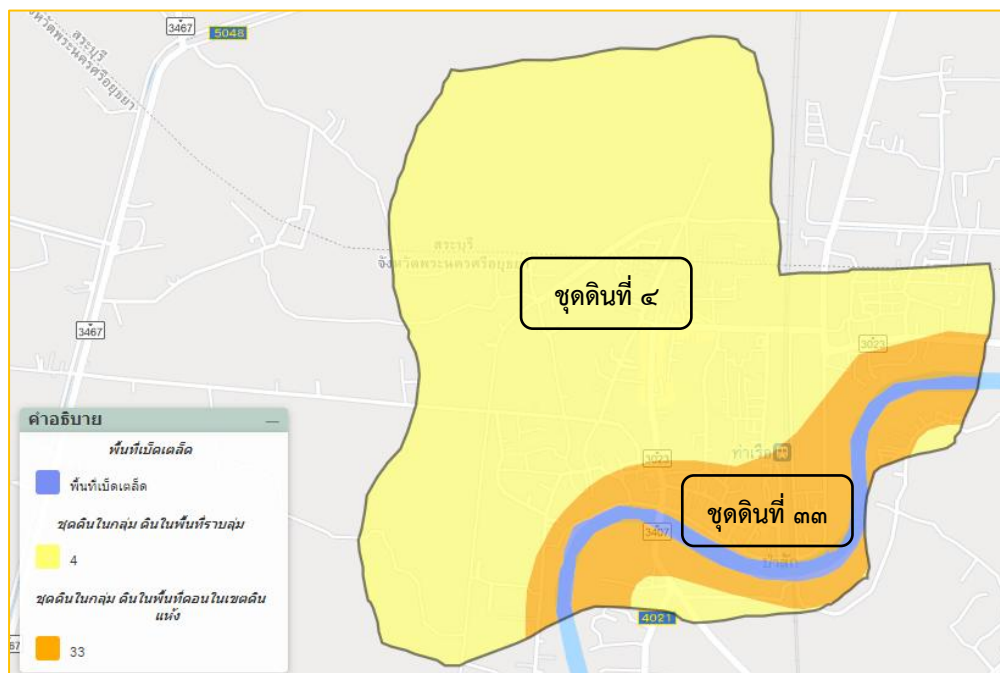
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแปร่งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : การปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ไ้ระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าว หรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่วพอกพอเทือง โสนอัฟริกาฯ เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด โดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กก./ไร่หว่านก่อนถึงฤดูทำนา ประมาณ ๒-๓ เดือน แล้วจึงไถกลบ การใส่ปุ๋ยเคมี ควรใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน หรือ ใส่วันปักดำแล้ว คราดกลบโดยใช้ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง และอัตรา ๓๕ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไมไวต่อช่วงแสง ครั้งที่สอง ใส่ก่อนระยะข้าวออกดอก ประมาณ ๓๐ วัน หรือ หลังจากปักดำแล้ว ประมาณ ๓๐-๔๕ วัน โดยหว่านให้ทั่วแปลงเป็นการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าด้วยปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตอัตรา ๑๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๖ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสงหรือใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๓ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไมไวต่อช่วงแสง

การปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือพอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

การปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

รูปภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มเขตดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ โดยทั่วไปอากาศร้อน ความชื้นส่วนใหญ่ไม่ค่อยมากนัก ในหนึ่งวันจะมีช่วงที่ได้รับแดดมากเฉลี่ยวันละ ๗ - ๘ ชั่วโมง

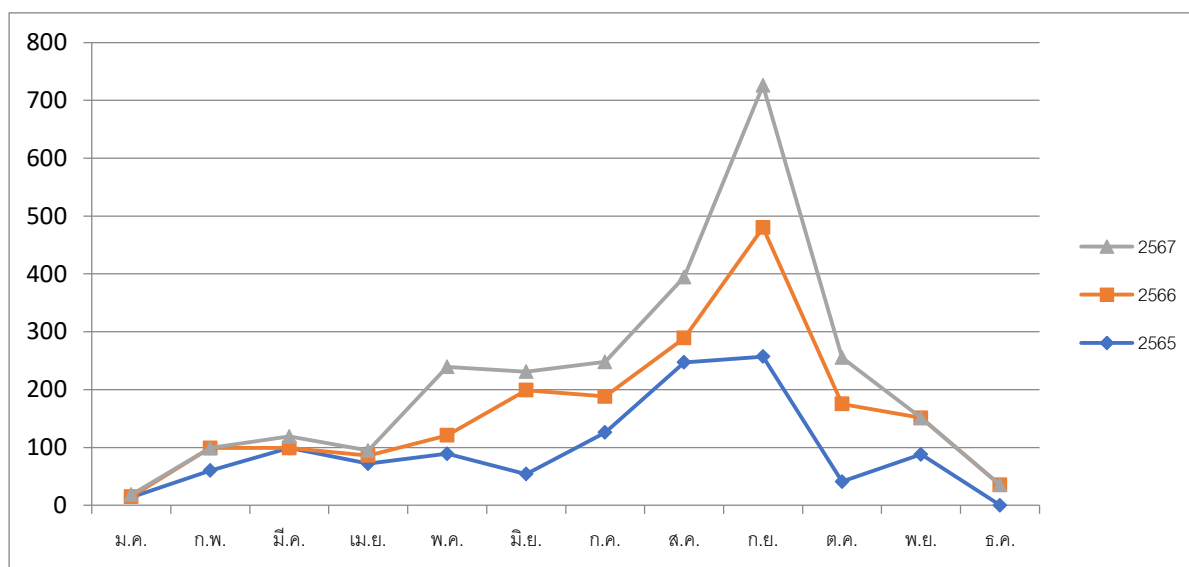
๓.๒ ฤดูกาล

เมื่อพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศทั่วไปของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากอำเภอท่าเรืออยู่ในภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเริ่มอากาศหนาวเย็นประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป
- ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทย ในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าว และร้อนจัดในเดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย จะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๕๖.๑๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายนของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๔๕.๖ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๔)

รูปภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

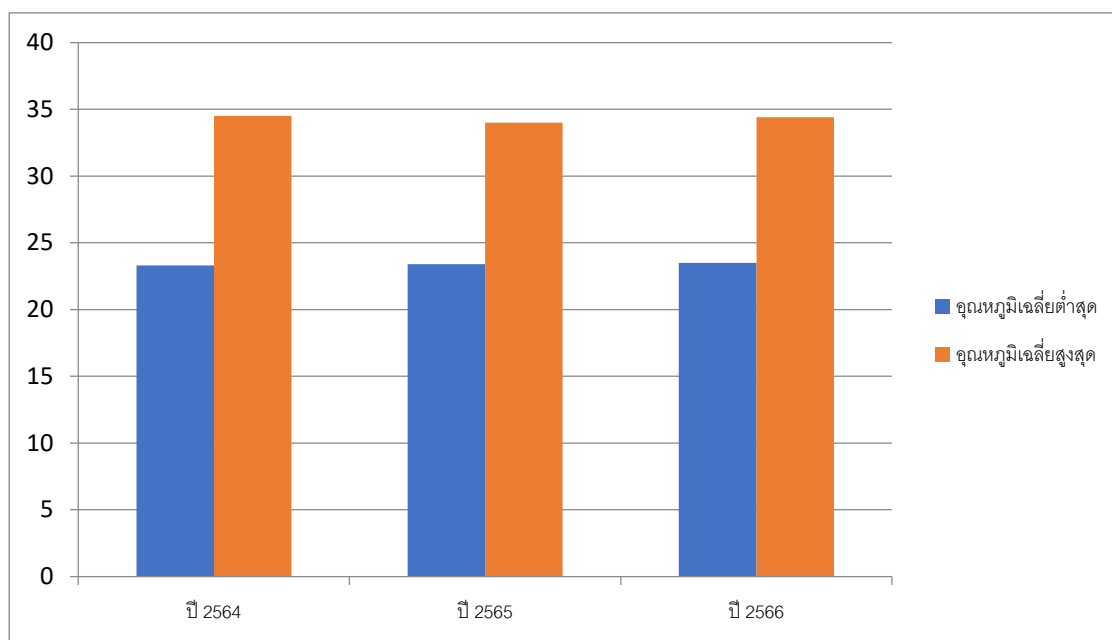
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.) ปี ๒๕๖๕	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.) ปี ๒๕๖๖	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.) ปี ๒๕๖๗
๑	มกราคม	๑๔	๑	๓.๔
๒	กุมภาพันธ์	๖๐	๓๙	๐
๓	มีนาคม	๙๙	๐	๒๐
๔	เมษายน	๗๒	๑๔	๘.๗
๕	พฤษภาคม	๘๙	๓๒	๑๑๘.๔
๖	มิถุนายน	๕๔	๑๔๕	๓๒.๑
๗	กรกฎาคม	๑๒๖	๖๒	๕๙.๙
๘	สิงหาคม	๒๔๗	๔๒	๑๐๕.๕
๙	กันยายน	๒๕๗	๒๒๓	๒๔๕.๖
๑๐	ตุลาคม	๔๑	๑๓๔	๘๐.๕
๑๑	พฤศจิกายน	๘๘	๖๓	๐
๑๒	ธันวาคม	๐	๓๕	๐
	รวม	๑,๑๔๗	๗๙๐	๖๗๔.๑
	เฉลี่ย/ปี	๙๕.๕๘	๖๕.๘๓	๕๖.๑๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๔ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๔)

รูปภาพที่ ๕ แสดงค่าผู้มีสิทธิ์ในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดทำเรือ อำเภอลำทะลุ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ที่	เดือน	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด			อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด		
		ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
๑	มกราคม	๒๐.๒	๑๙.๗	๒๒.๐	๓๔.๑	๓๒.๗	๓๓.๐
๒	กุมภาพันธ์	๒๒.๑	๒๑.๗	๒๔.๐	๓๓.๖	๓๔.๓	๓๔.๐
๓	มีนาคม	๒๔.๓	๒๔.๓	๒๖.๐	๓๕.๘	๓๖.๓	๓๖.๐
๔	เมษายน	๒๓.๖	๒๔.๖	๒๗.๐	๓๖.๑	๓๖.๘	๓๖.๐
๕	พฤษภาคม	๒๔.๔	๒๔.๗	๒๗.๐	๓๔.๓	๓๖.๑	๓๕.๐
๖	มิถุนายน	๒๔.๔	๒๔.๖	๒๖.๐	๓๕.๕	๓๕.๖	๓๔.๐
๗	กรกฎาคม	๒๔.๗	๒๔.๘	๒๖.๐	๓๔.๓	๓๔.๖	๓๓.๐
๘	สิงหาคม	๒๔.๔	๒๔.๖	๒๖.๐	๓๓.๓	๓๔.๓	๓๓.๐
๙	กันยายน	๒๔.๔	๒๔.๕	๒๕.๐	๓๒.๙	๓๓.๓	๓๒.๐
๑๐	ตุลาคม	๒๓.๙	๒๔.๓	๒๕.๐	๓๒.๖	๓๓.๑	๓๒.๐
๑๑	พฤศจิกายน	๒๓.๓	๒๓.๐	๒๔.๐	๓๓.๘	๓๓.๑	๓๒.๐
๑๒	ธันวาคม	๒๐.๖	๒๐.๘	๒๒.๐	๓๑.๖	๓๒.๔	๓๒.๐
	รวม	๒๘๐.๓	๒๘๑.๖	๓๐๐.๐	๔๐๗.๙	๔๑๒.๖	๔๐๒.๐
	เฉลี่ย/ปี	๒๓.๔	๒๓.๕	๒๕.๐	๓๔	๓๔.๔	๓๓.๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๓๔๖๗ เส้นทางระหว่าง อำเภอท่าเรือ ถึง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๖๗ เส้นทางระหว่าง จังหวัดอ่างทอง ถึง ตำบลบางโหนด อำเภอ บ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา (บริเวณตำบลบ้านร่อม อำเภอท่าเรือ) และสระบุรี
- ทางหลวงหมายเลข ๓๐๓๔ เส้นทางระหว่าง อำเภอภาชี ถึง อำเภอท่าเรือ เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างอำเภอภาชี และอำเภอท่าเรือ
- ทางหลวงหมายเลข ๓๐๒๒ เส้นทางระหว่าง อำเภอพระพุทธรบาท ถึง อำเภอท่าเรือ เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างอำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี และอำเภอท่าเรือ

ทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน ทำให้ใช้ในการคมนาคมขนส่งสินค้าจากโกดังเก็บสินค้าไปยังที่ต่างๆ และชาวบ้านยังมีการสัญจรโดยใช้เรืออยู่บ้าง

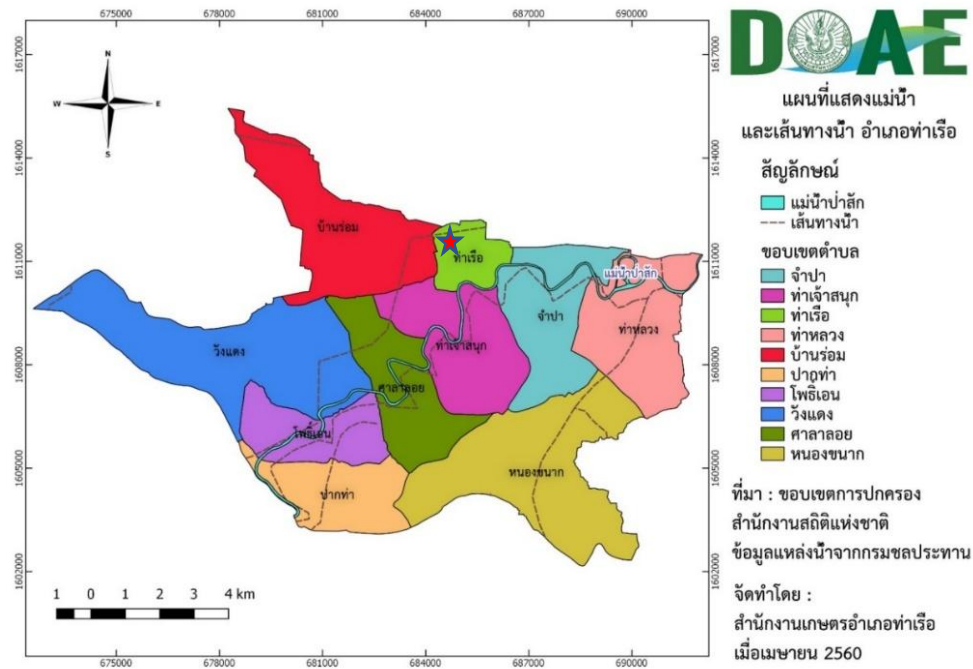
รูปภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: แผนที่ไทย.คอม, พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๖)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๘)

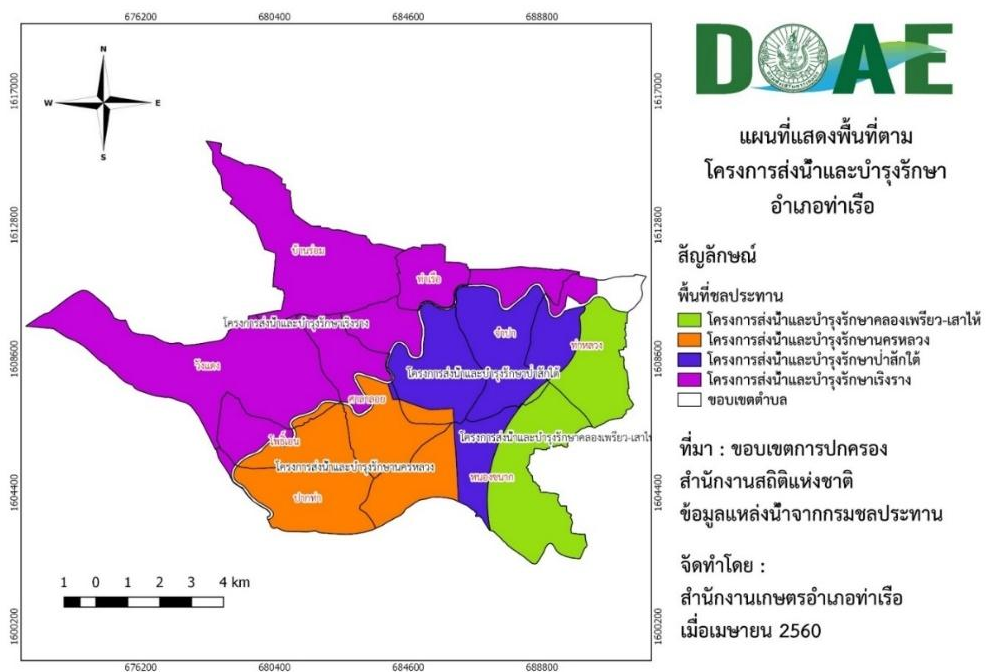
ตำบลท่าเรือมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำป่าสักที่ไหลผ่านทางตอนใต้ของตำบล

รูปภาพที่ ๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลท่าเรือ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบำเหน็จณรงค์, พ.ศ. ๒๕๖๐)

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) (ภาพที่ ๙) ได้แก่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเรียงราง พื้นที่ใช้น้ำในตำบลท่าเรือ

รูปภาพที่ ๙ แผนที่แสดงพื้นที่ตามโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ตำบลท่าเรือ อำเภอบำเหน็จณรงค์
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบำเหน็จณรงค์, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ประชากรมีอาชีพหลักคือ รับจ้าง รองลงมาคือ ค้าขาย มีพื้นที่การเกษตร ๑,๖๒๔ ไร่ (ร้อยละ ๒๐.๗๘ ของพื้นที่ตำบล) โดยพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีการส่งเสริมการเกษตรด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านพืช และด้านสัตว์ ดังนี้

ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร ๓๔๒.๗๕ (ไร่)								รวม
		ข้าวนาปี	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ดอก	ไม้ประดับ	สมุนไพร/เครื่องเทศ	
ท่าเรือ	๒,๓๑๕.๑๐	๓๒๕	๗.๒๕	๐	๐.๗๕	-	-	๙.๗๕	-	๓๔๒.๗๕
พื้นที่รวม	๑,๖๒๔	๓๒๕	๗.๒๕	๐	๐.๗๕	-	-	๙.๗๕	-	๓๔๒.๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ท่าเรือ	๗๒	๖๓	-	-	-	๓,๒๑๐	๕๗	-	-
รวมทั้งหมด	๗๒	๖๓	-	-	-	๓,๒๑๐	๕๗	-	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ๑ แห่ง คือ

๑. บริษัท แหลมทองเกษตรภัณฑ์ จำกัด ที่ตั้ง ๙๑, ถ.ท่าเรือ-พระพุทธรบาท, ต.ท่าเรือ อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรอยู่ในช่วงประมาณ ๑๐๔,๐๐๐ บาทต่อปี

๓) สินเชื่อและภาระหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรอยู่ในช่วงประมาณ ๖๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ เท่ากับ ๓๕๕,๑๗๗ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี พ.ศ.๒๕๖๒) มีมูลค่า เท่ากับ ๓๙๙,๖๒๑ ล้านบาท ลดลง ๔๔,๔๔๔ ล้านบาท หดตัวร้อยละ ๑๒.๕

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๔๕๙,๗๒๔ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี.พ.ศ. ๒๕๖๒รายได้) ที่มีต่อคนต่อปี จำนวน ๔๓๙,๑๕๙ บาท เพิ่มขึ้น ๒๐,๕๖๕ คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

ตารางที่ ๗ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๓	๒๕๖๒	๒๕๖๑	๒๕๖๐	๒๕๕๙
ภาคเกษตร		๑๑,๓๘๗	๑๑,๓๗๗	-	-
ภาคบริการ		๑๒๕,๔๑๕	๑๒๒,๒๖๔	-	-
ภาคอุตสาหกรรม		๒๖๒,๘๑๙	๒๗๙,๐๖๐	-	-
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๓๕๕,๑๗๗	๓๕๙,๖๖๑	๔๑๒,๗๐๑	๓๙๙,๑๗๖	๖๙๑,๖๔๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๔๕๙,๗๒๔	๔๓๙,๑๕๙	๔๕๔,๙๕๓	๔๖๐,๒๒๓	๗๙๗,๔๑๖
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๑๙,๐๘๘	๘๒๐,๑๘๘	๘๑๗,๔๔๑	๘๑๓,๘๕๒	๘๑๐,๓๒๐

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ. ๒๕๖๔

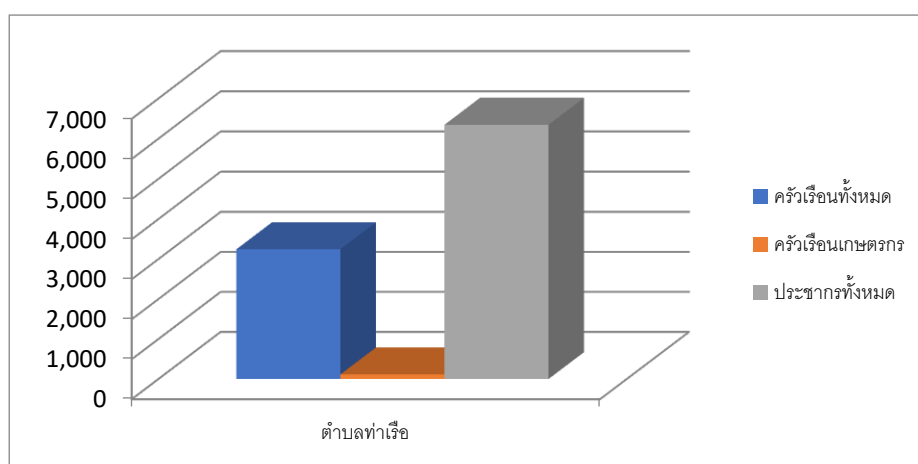
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีประชากรทั้งสิ้น ๖,๓๔๕ คน จำนวนครัวเรือน ๓,๒๔๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๒,๙๖๘ คน หญิง ๓,๓๗๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ท่าเรือ	๓,๒๔๗	๑๑๖	๒,๙๖๘	๓,๓๗๗	๖,๓๔๕
รวม		๓,๒๔๗	๑๑๖	๒,๙๖๘	๓,๓๗๗	๖,๓๔๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๗ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล หรือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จำนวน ๑ แห่ง คือ
 - ๑.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าเรือ
๒. โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลท่าเรือ ๓ แห่ง คือ
 - ๒.๑ โรงเรียนเทศบาลวัดแค ระดับชั้น อนุบาล-ประถมศึกษา
 - ๒.๒ โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง ระดับชั้น อนุบาล-ประถมศึกษา
 - ๒.๓ โรงเรียนเทศบาลท่าเรือประชาชนกุล ระดับชั้น อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น
๓. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๒ แห่ง คือ
 - ๓.๑ โรงเรียนแสงทวีวิทยา เทศบาลตำบลท่าเรือ ระดับชั้น อนุบาล-ประถมศึกษา
 - ๓.๒ โรงเรียนแสนโกศิกนุสรณ์ เทศบาลตำบลท่าเรือ ระดับชั้น อนุบาล-ประถมศึกษา
๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง คือ
 - ๔.๑ โรงเรียนท่าเรือ "นิตยานุกูล" เทศบาลตำบลท่าเรือ ระดับชั้น มัธยมศึกษา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข
 - ๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย
 - ๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่
 - ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
 - ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
 - ๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย
 - ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ ๒ แห่ง
 - ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล.....-.....แห่ง
 - ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๔ แห่ง
 - ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....-.....แห่ง
 - ๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์
 - ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๖ คน
 - ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๓ คน
 - ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๖ คน
 - ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๕๔ คน
 - ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๔ คน
 - ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๒๑ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

- ๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ นับถือศาสนาพุทธ
- ๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่

 - ประเพณี ทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ เดือนมกราคม
 - ประเพณี สงกรานต์ เดือนเมษายน

- ประเพณี ถวายเทียนเข้าพรรษา เดือนกรกฎาคม
- ประเพณี ลอยกระทง เดือนพฤศจิกายน

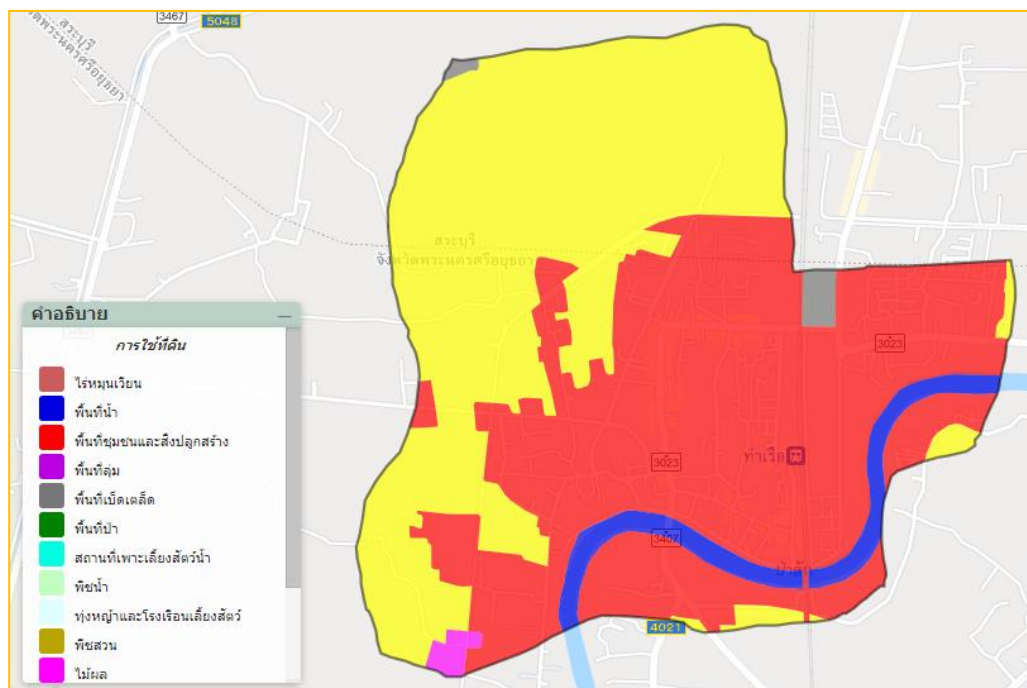
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๓,๘๔๓.๖๔ ไร่ ร้อยละ ๕๗.๒๘ รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒,๒๓๐.๖๑ ไร่ ร้อยละ ๓๓.๒๔ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๓๒๔ ไร่ ร้อยละ ๔.๘๒

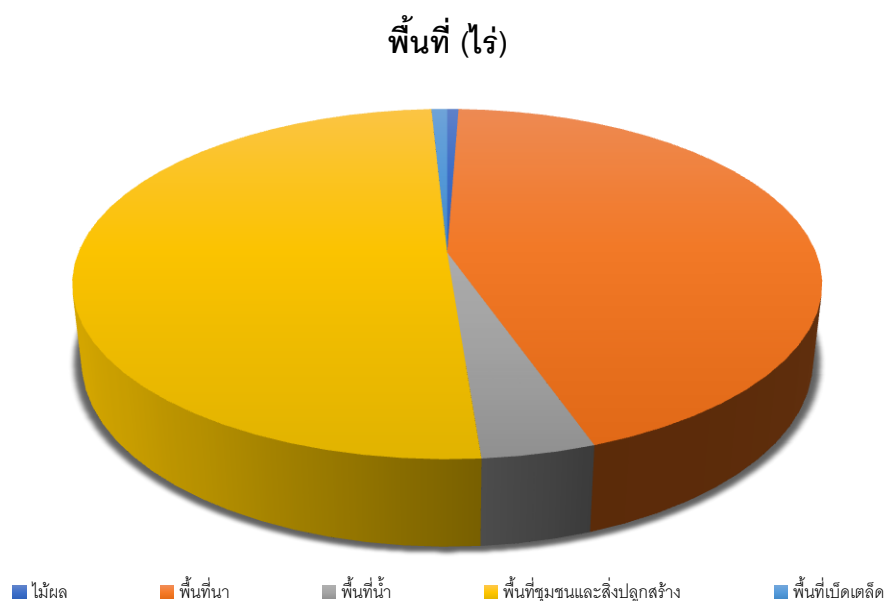
ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	-	-
พืชไร่	-	-
ไม้ยืนต้น	-	-
ไม้ผล	๑๓.๙๒	๐.๕๗
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๑,๐๕๗.๖๒	๕๔.๐๔
พื้นที่น้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
ท่าเรือและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๙๙.๗๗	๔.๑๕
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑,๒๑๐.๔๘	๕๐.๔๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๙.๓๒	๐.๘๐
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	-	-

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๑)

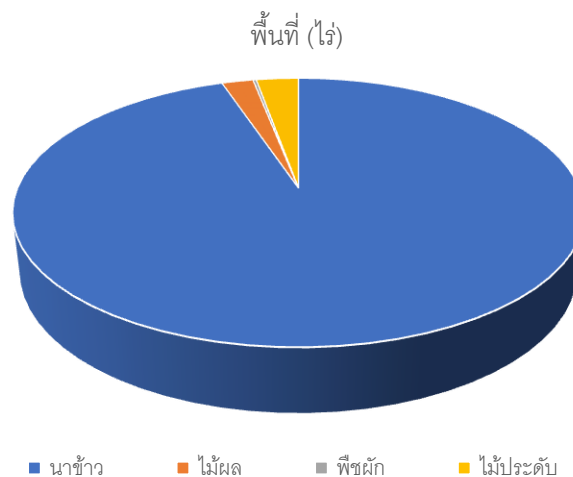
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ นาข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๓๒๕ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ประดับ มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๙.๗๕ ไร่ และไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๗.๒๕ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่ปลูกพืชผักด้วย

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา								
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ดอก	ไม้ประดับ	สมุนไพร/ เครื่องเทศ
ท่าเรือ	๓๔๒.๗๕	๓๒๕	๗.๒๕	-	๐.๗๕	-	-	๙.๗๕	-
รวม	๓๔๒.๗๕	๓๒๕	๗.๒๕	-	๐.๗๕	-	-	๙.๗๕	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	นายวิทยา ประกอบชัย	นาย วิทยา ประกอบชัย	แฮมหมู ไส้กรอกอีสาน			ท่าเรือ
๒	น.ส.พิมพ์ลดา คุณสิริธนารัตน์	นางสาว พิมพ์ลดา คุณสิริธนา รัตน์	ขนมไทย น้ำดื่มสมุนไพร			ท่าเรือ
๓	mamie Home กระหรีพัพ (มามี โฮม)	นาย สนิทเดช จินตนา	มามีโฮม กระหรีพัพ			ท่าเรือ
๔	นางรุ่งอรุณ แสงไพโรจน์	นาง รุ่งอรุณ แสงไพโรจน์	ชาจอมพล			ท่าเรือ
๕	ร้านขนมบ้านมะพร้าวอ่อน	นาง ชนิตา พึ่งเนตร	ขนมบ้านมะพร้าวอ่อน "แม่ ทองสุข"			ท่าเรือ
๖	นางพิชยา ประสพพระ	นาง พิชยา ประสพพระ	พัสตาสานเส้นพลาสติก, กระจก ถักเชือกมัดฟาง			ท่าเรือ
๗	นางชนิตา พึ่งเนตร	นาง ชนิตา พึ่งเนตร	ผัดไทยสูตรโบราณ			ท่าเรือ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๕
เครื่องดื่ม	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนนมบ้านมะพร้าวอ่อนแม่ทองสุขท่าเรือ	๔๔๖/๔		ท่าเรือ	๗	นาง ชนิตา พึ่งเนร

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

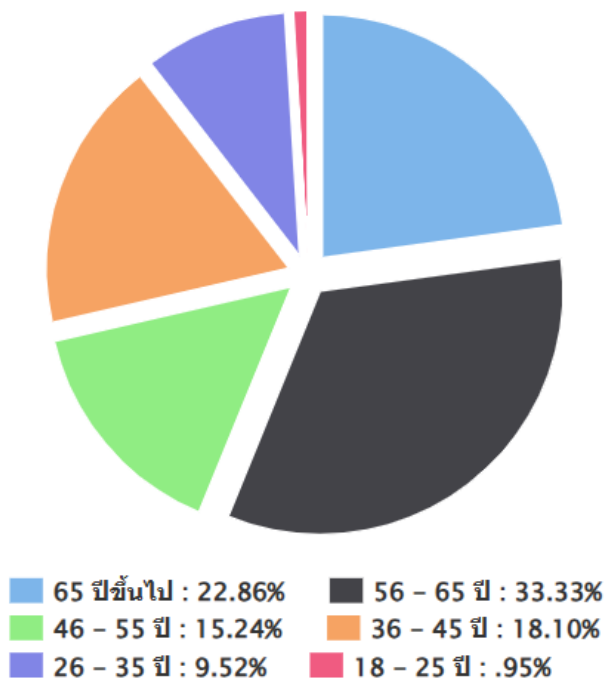
(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๐๕ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือน เกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ รองลงมา อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๖ และอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี จำนวน ๑๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๔	๒๒.๘๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๕	๓๓.๓๓
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๖	๑๕.๒๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๙	๑๘.๑๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๐	๙.๕๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๑	๐.๙๕
รวม	๑๐๕	๑๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ
ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

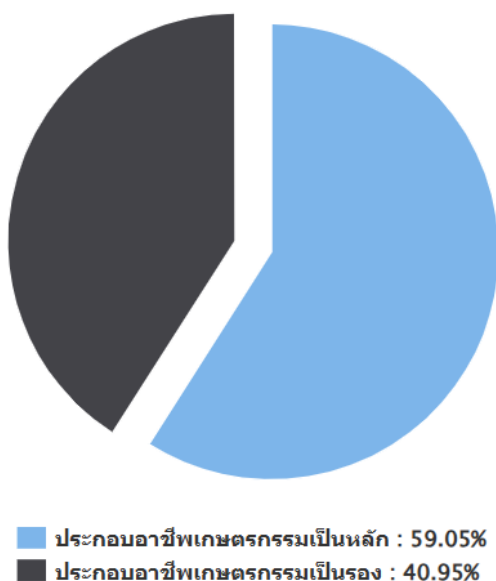
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๖๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙๕

ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖๒	๕๙.๐๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๓	๔๐.๙๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

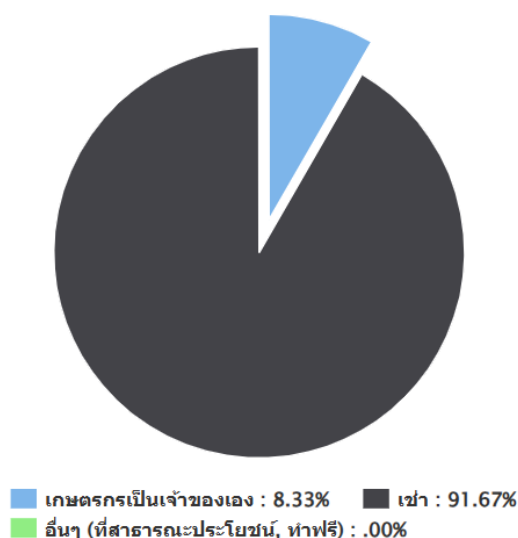
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า จำนวน ๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๗ รองลงมาคือ เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๓ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นข้อมูลตามที่ตั้งแปลงเฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี และเกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒	๘.๓๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐
เช่า	๒๒	๙๑.๖๗

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด
จำนวน ๓ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครั้วเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒	๐	๐	๐	๒

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีวิสาหกิจชุมชน ๑ แห่ง สมาชิก ๗ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๕ ราย

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ท่าเรือ							๑	๗			๑	๒๕
รวม							๑	๗			๑	๒๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ท่าเรือ					๑				
รวม					๑				

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑ คน โดยมีหมอดินอาสา จำนวน ๑ ราย และเกษตรหมู่บ้าน ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ท่าเรือ					๑	๑			
รวม					๑	๑			

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ปรากฏชาวบ้าน

ไม่มี

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลวังแดง อำเภอท่าเรือ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุวิน กฤษสุริยา

บ้านเลขที่ ๑๐๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลวังแดง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรพบปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากปุ๋ยเคมี และสารกำจัดศัตรูพืช มีราคาแพง พื้นที่เพาะปลูกขาดความอุดมสมบูรณ์ มีการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตที่ได้รับ มีปริมาณน้อย คุณภาพต่ำ

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ที่เหมาะกับพื้นที่ ให้เกษตรกรนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเอง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. มาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร (GAP)

๓. การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๔. การรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

๕. การทำบัญชีครัวเรือน

๖. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๗. การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช

๘. การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย

หลักสูตรบังคับ : ๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม : ๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

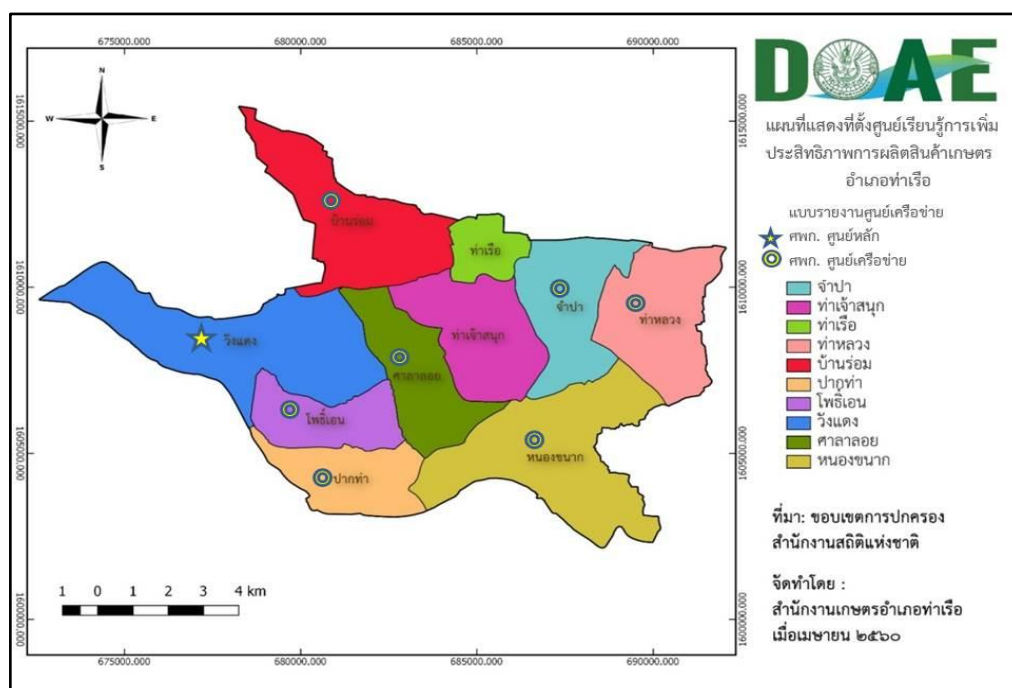
๒. วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

ศูนย์เครือข่าย : จำนวน ๑๒ ศูนย์

ตารางที่ ๒๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอท่าเรือ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้ดินและปุ๋ยชุมชนตำบลวังแดง	ศดปช.	๔	วังแดง	นายสมหมาย ฤทธิ์จันทิก	๐๙-๑๒๕๘-๘๘๔๘
๒	ศูนย์เรียนรู้จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลจำปา	ศจช.	๘	จำปา	นายชัยวัฒน์ ลิ้มมาลย์	๐๘-๙๕๒๑-๖๐๗๖
๓	ศูนย์เรียนรู้ตำบลจำปา	ทำนา, ปลุกพืชผัก	๘	จำปา	นางสร้อยแก้ว ลิ้มมาลย์	๐๘-๒๐๐๙-๙๑๙๔
๔	ศูนย์เรียนรู้ตำบลโพธิ์เอน	เกษตรทฤษฎีใหม่	๔	โพธิ์เอน	น.ส.ธามปริญ แก้ววิจิตร	๐๙-๔๐๕๘-๖๓๗๓
๕	ศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์กระบือไทย	เลี้ยงกระบือ	๘	หนองขนาก	นายธีรศักดิ์ อาบชาติ	๐๘-๗๑๒๒-๙๘๕๖
๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ต.ศาลาลอย	เกษตรทฤษฎีใหม่	๕	ศาลาลอย	นายสมเจตน์ โมรรวณิช	๐๘-๔๐๗๗-๙๗๔๔
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ต.ท่าหลวง	เกษตรผสมผสาน	๘	ท่าหลวง	นายกรณิสรณ์ ใบบุตร	๐๙-๖๗๑๔-๙๒๕๑
๘	ศูนย์เรียนรู้ตำบลปากท่า	ทำนา	๘	ปากท่า	นางจำรูญ พันผูก	๐๘-๙๐๑๕-๑๗๐๘
๙	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลจำปา	เกษตรทฤษฎีใหม่	๘	จำปา	นายเฉลิมพล พรหมศิลป์	๐๘-๙๕๒๑๖๐๗๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ตำบลท่าเจ้าสนุก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว	๙	ท่าเจ้าสนุก	นางสาวปาริชาติ พิมพ์สุวรรณ	๐๘-๕๒๓๗๐๙๓๗
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงกบ	การเลี้ยงกบ	๕	วังแดง	นายสมพิศ หีบจันทร์	๐๘-๗๔๐๕-๙๘๔
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ต.บ้านร่อม	เกษตรผสมผสาน	๕	บ้านร่อม	นางนริศรา บุญประกอบ	๐๘-๙๒๙๕-๗๑๙๘
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลวังแดง	เกษตรผสมผสาน	๔	วังแดง	นายโสภณ มัตเดช	๐๙-๐๙๕๓๙๒๖๙

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
ไม่มี

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

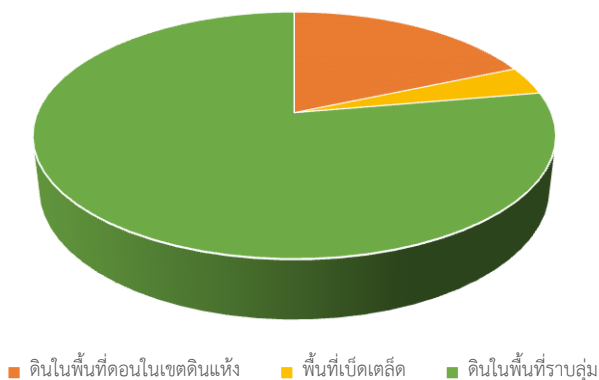
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนมากเป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม ร้อยละ ๗๗.๗๑ เป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ร้อยละ ๑๘.๕๗ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ร้อยละ ๓.๗๐ ตามลำดับ

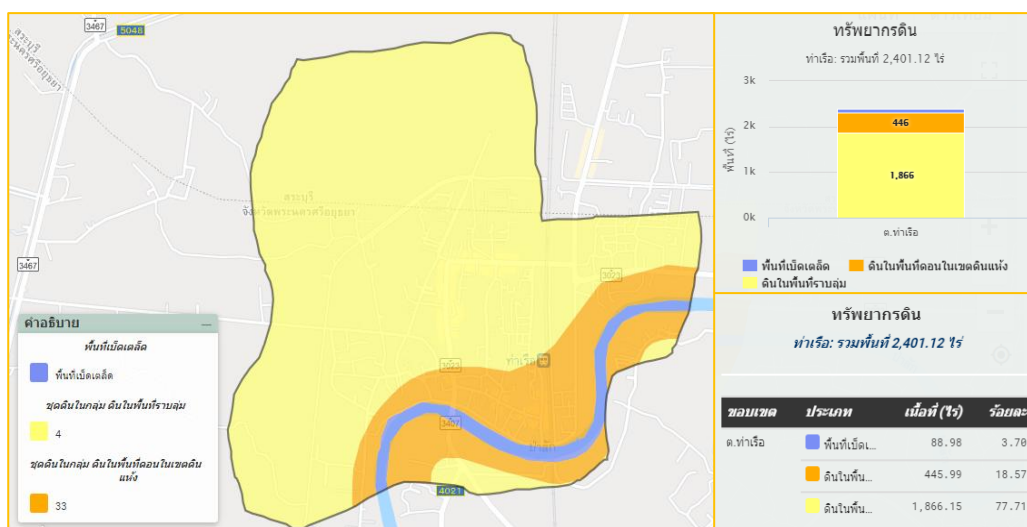
ตารางที่ ๒๒ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๔๔๕.๙๙	๑๘.๕๗
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๘๘.๙๘	๓.๗๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑,๘๖๖.๑๕	๗๗.๗๑

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๑๙ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

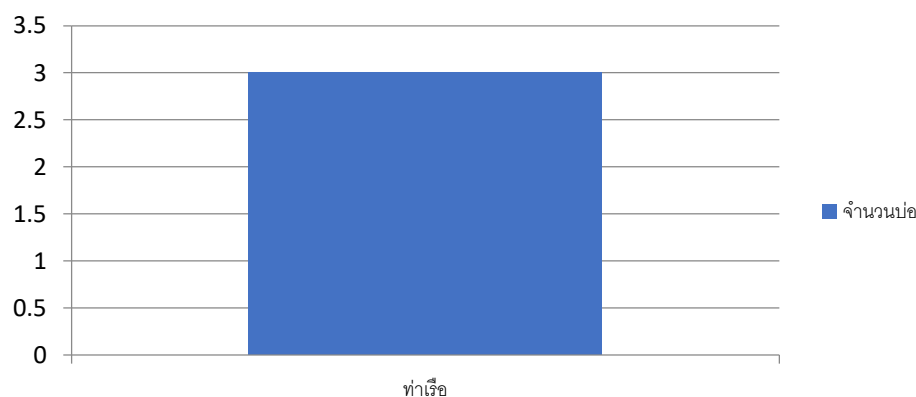

รูปภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

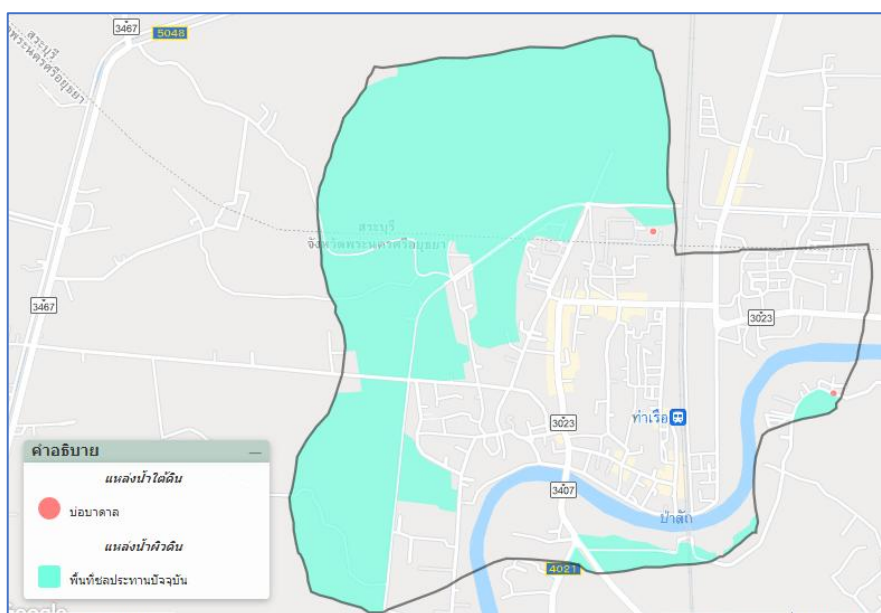
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ เป็นพื้นที่อาศัยระบบชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ร้อยละ ๘๙.๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๓ บ่อ

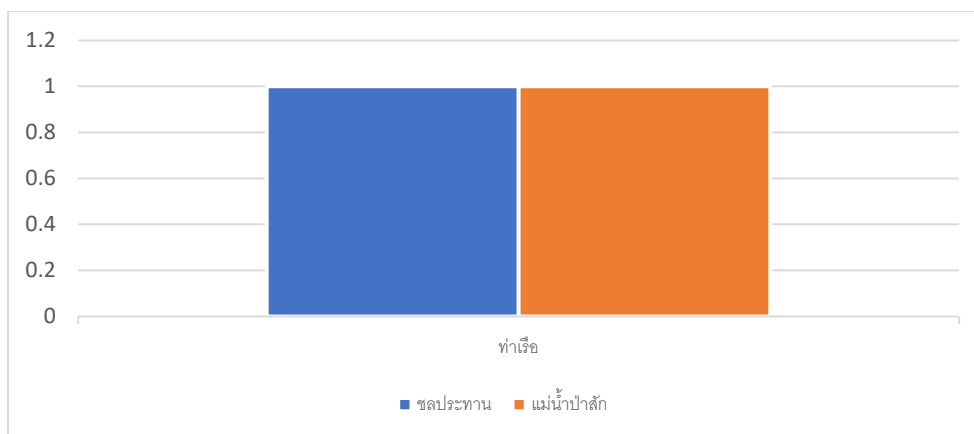

รูปภาพที่ ๒๑ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

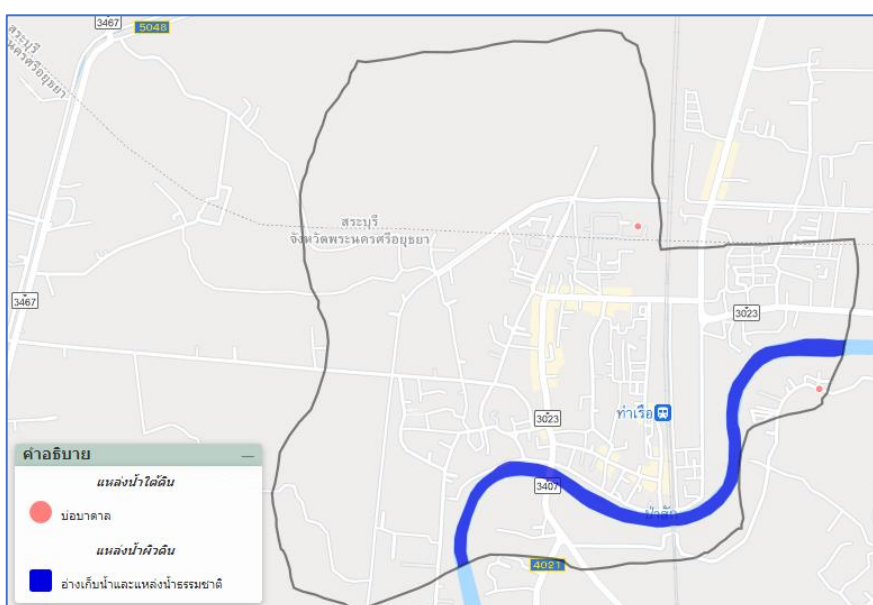

รูปภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตร ดังนี้ โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑ แห่ง และแม่น้ำป่าสัก

รูปภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

จากการบอกเล่าของผู้ประกอบอาชีพปลูกไม้ดัด และผู้เฒ่า ผู้แก่ ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการทำไม้ดัด และผู้ที่เข้าร่วมเวทีประชาคมว่า คนไทยนิยมเล่นไม้ดัดมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ ปี ซึ่งไม่ทราบว่ามีอายุคนมาแล้ว ซึ่งชาวบ้านได้เล่าให้ฟังว่า ผู้ที่เล่นไม้ดัดมักจะเป็นพวกเจ้าขุนมูลนาย ข้าหลวงในวังซึ่งเป็นผู้มีฐานะ โดยจุดประสงค์คือ เลี้ยงไว้ดูเล่น เพื่อความสวยงาม ซึ่งในยุคนั้นมีการประกวดกันด้วย จากคำบอกเล่าของนายสุรสิทธิ์ สุวรรณทรัพย์ ที่ว่า “ท่าเรือเป็นที่รู้จักทั่วประเทศ” ได้เคยพูดคุยกับผู้ที่เสียชีวิตไปแล้ว เช่น ลุงอ้น ลุงออน ลุงเลี่ยม เล่าให้ฟังว่า สมัยก่อนคนจะนิยมมาทอดกฐิน ฟ้าป่าทางเรือ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ในวัง เจ้าขุนมูลนาย ก็จะมาทำบุญสร้างวัด บางพวกทำบุญ บางพวกในช่วงระหว่างรอก็จะมาเดินชมตามบ้าน ความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของชาวบ้าน เห็นว่าบางบ้านได้มีการปลูกไม้ดัด ซึ่งเดิมทีผู้ที่ปลูกไม้ดัดที่บ้านล้วนแต่เป็นลูกหลานของคนในวัง หรือไปทำงานในบ้าน

ของเจ้าขุนมูลนาย ผู้มีอันจะกิน แล้วนำมาทำที่บ้านส่วนหนึ่ง ผู้ที่มาทำบุญมาเห็นแล้วเขาชอบก็มาขอซื้อ มีคนมาทำบุญทุกปี และเพิ่มขึ้นมากเรื่อยๆ กลับไปแล้วก็ยังมาอีก ปัจจุบันก็มาโดยรถส่วนตัวบ้าง รถไฟฟ้าบ้าง ได้เข้ามาเยี่ยมชม มาขอซื้อ มาดูตามบ้านว่ามีใครยังปลูกไม้ดัดในรูปทรงสมัยโบราณหรือเปล่า ชาวบ้านหลายคนก็มองเห็นว่า มันสามารถทำรายได้ หรือเป็นอาชีพเสริมได้ สมัยก่อนมีตะโกเยอะ มีมากมายสามารถฟันได้ พอมีข่าวลือว่าบ้านนั้น บ้านนี้ขายได้ก็เริ่มที่จะรัก ในภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ จึงเริ่มปลูกเป็นอาชีพค่อยๆ หาต่อไม้ในอำเภอก่อน แล้วขยายไปเรื่อยๆ ระยะเวลาประมาณ ๑๐๐ ปี ผ่านมาดูจาก พ่อ แม่ บรรพบุรุษ มีคนมาทำมากขึ้นก็เลยหาต่อมากขึ้นในเขตอำเภอใกล้เคียง และในต่างจังหวัด เช่น จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นแหล่งชุดตะโก จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดนครราชสีมา ระยะเวลาพอทำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ชาวอำเภอท่าเรือเดือดร้อนในการหาวัตถุดิบ จึงเบนเข็มไปเล่นข่อย แต่เนื่องจากข่อยไม่สามารถหาต่อในลักษณะเดิมได้ หรือต่อที่สวยๆ ได้ จึงต้องเปลี่ยนไปทำในลักษณะ “ไม้กอบประยุक्त” หรือไม้ข่อยปาประยุक्त ตัดไปแล้วสามารถตัดจันทะ ตัดช่องไฟพอเป็นพุ่มแล้ว สามารถตัดแต่งให้แน่นได้สวยงาม ซึ่งก็ทำในลักษณะ เพื่อการพาณิชย์ แต่ไม่ในตำรา ๙ อย่าง อำเภอท่าเรือไม่ค่อยมี เดียวนี้ก็เกือบจะหมดแล้ว เหลือไม่กี่บ้าน ที่นี้ไม่ได้ทำด้วยตัวเอง ซึ่งจากคนที่ไม่มีกำลังที่จะเล่นแล้ว เพราะเป็นคนแก่คนที่ทำจริงๆ ก็คือ ลุงไพ ลุงอรุณ เป็นผู้สร้างไม้ดัดไทยได้สวย ตามตำราพวกนี้ คุณลุง ๒ คนนี้มีฝีมือมาก นี่คือความเป็นมาของไม้ดัดไทย อำเภอท่าเรือ และเป็นที่รู้จักของประเทศว่า อำเภอท่าเรือมีชื่อเสียงในเรื่องของไม้ดัด ซึ่งเป็นไม้ที่สวยงามที่สุดของประเทศไทย ซึ่งมีราคาค่อนข้างแพงด้วย ในส่วนของอำเภอท่าเรือ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้สืบทอดมาจาก หลวงตากลับ วัดกลาง ผู้ใหญ่ขึ้น ชื่นศิลป์, นายชอบ ชื่นศิลป์, นายศรี สังข์ศรี กับนายช้อน ศรีสวัสดิ์ ซึ่งอยู่ในชุมชนวัดกลางคนกลุ่มนี้ได้ไปชักชวน นายหรั่ง อาทิตย์เที่ยง ซึ่งเป็นพ่อของนายเหลือ อาทิตย์เที่ยง อีกกลุ่มหนึ่ง เข้าป่าหาชุดต่อไม้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นผู้สืบทอดไม้ดัดของอำเภอท่าเรือ ในยุคแรกๆ และในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๒๐ ได้มีลูกหลานผู้สืบทอดอีกชุดหนึ่ง คือ นายเลี่ยม ถาวร นายละออง จันทามสกุลไม้ได้ อาจารย์อุไร ละมั่งทอง อยู่ชุมชนโคกศาลา มีลักษณะในการสืบทอด คือ การได้ใกล้ชิดกับต้นไม้มตั้งแต่เด็ก เกิดความชอบ มีใจรัก และทำเป็นอาชีพเสริม หรือจากการว่างหลังทำงานหลัก จึงได้สืบทอดมาถึงทุกวันนี้ ราคาประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ไม้ดัดเปรียบเสมือนเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอท่าเรือ และมีความใกล้ชิดผูกพันอย่างยิ่งกับวิถีชีวิตของประชาชน ชาวอำเภอท่าเรือ จะเห็นได้จากในบริเวณวัดจะมีไม้ดัด ซ่อใหญ่มากมาย บ้างก็ตัดเป็นรูปต่าง ๆ เช่น เรือสุพรรณหงส์ พญานาค ช้าง นอกจากนี้แล้วคำขวัญของอำเภอท่าเรือ คือ “ถิ่นกำเนิดหลวงพ่อดำ แดนตะโกดัดงาม เย็นสายน้ำนามป่าสัก วิวสวยนักเชื่อนพระรามหก” ไม้ดัดเป็นผลผลิตที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาทางด้านศิลปะ แสดงให้เห็นเสน่ห์ของต้นไม้ที่มีความสวยงามหลากหลาย ปัจจุบันในเขตอำเภอท่าเรือ มีผู้เล่นไม้ดัด จำนวน ๑๐๐ กว่าราย กระจายไปยังหมู่บ้าน และตำบลต่างๆ เช่น ชุมชนดอนกระสังข์ ตำบลท่าเรือ ตำบลวังแดง ตำบลโพธิ์เอน ตำบลบ้านร่อม ตำบลปากท่า ตำบลหนองนาถ ตำบลท่าเจ้าสนุก ซึ่งมีจำนวนรายที่เล่นกันมาไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี แต่ละรายจะมีไม้ดัดตั้งแต่ ๕๐ - ๖๐ ต้นขึ้นไป จนนับเป็นร้อยต้น ชาวบ้านที่มาประชุมในเวทีชาวบ้านเล่าให้ฟังว่า คนที่จะสามารถประกอบอาชีพไม้ดัดได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใจรัก มีความรักในต้นไม้ ขยัน มานะ อดทน เนื่องจากเป็นงานที่ให้รายได้ช้ามาก การที่จะปลูกไม้ดัดเพื่อให้สามารถจำหน่ายได้นั้น จะต้องอาศัยระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี บางต้นใช้ระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปี จึงจะออกมาสวยงามได้ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะสามารถทำอาชีพนี้ต้องเป็นคนช่างสังเกต และชอบเรียนรู้ เนื่องจากการทำไม้ดัด บางครั้ง ไม่สามารถสอนกันได้ ต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง อาศัยประสบการณ์ เนื่องจากต้นไม้แต่ละต้นมีโครงสร้างไม่เหมือนกัน ต้นไม้แต่ละต้นมีเพียงต้นเดียวเท่านั้นในโลก(ลักษณะเฉพาะต้น) ดังนั้นต้องอาศัยประสบการณ์ ในการเรียนรู้โครงสร้างต้นไม้ และวิธีการตัดแต่ง จัดซื้อรูปทรงของต้นไม้ให้สวยงาม (อ้างอิงจาก: <https://www.ayutthaya.go.th/otop/detail/๖๗>)

๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

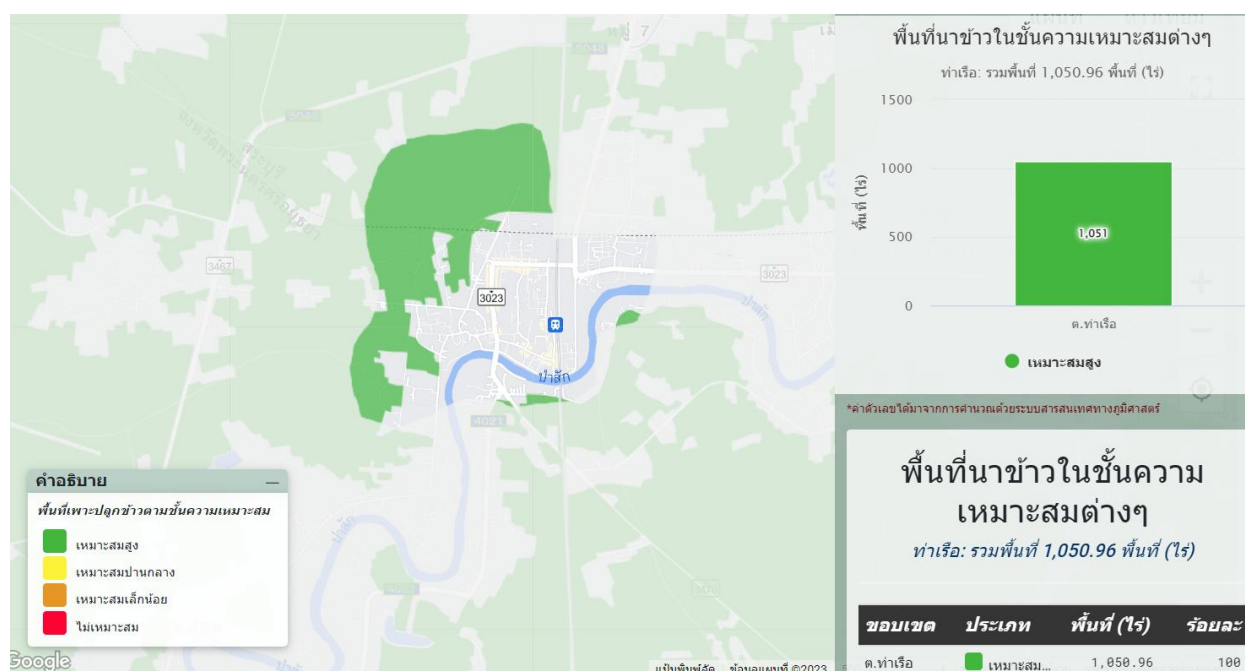
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑,๐๕๐.๙๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๐๕๐.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

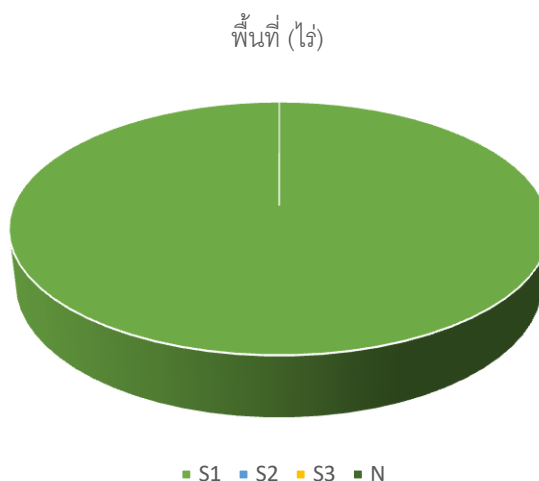
ตารางที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลท่าเรือ	๑,๐๕๐.๙๖				๑,๐๕๐.๙๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

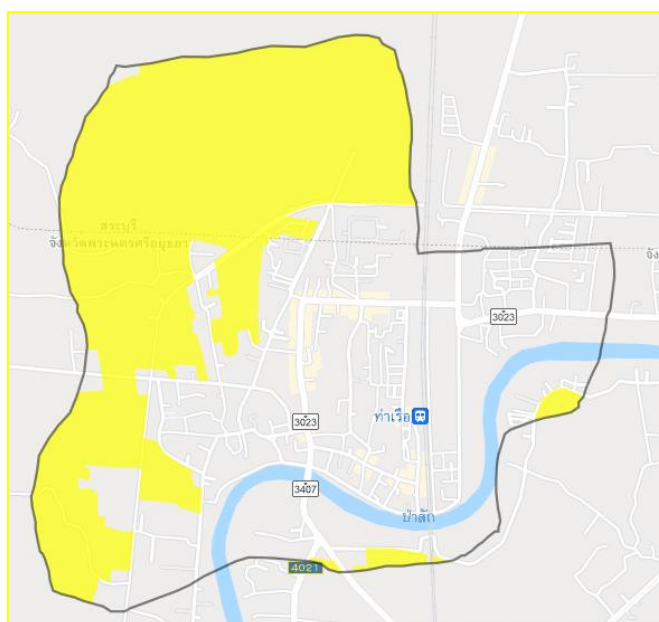
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓๒๕ ไร่

ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	ท่าเรือ	๓๒๕
รวม		๓๒๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภوتاเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าเรือ อำเภوتاเรือ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

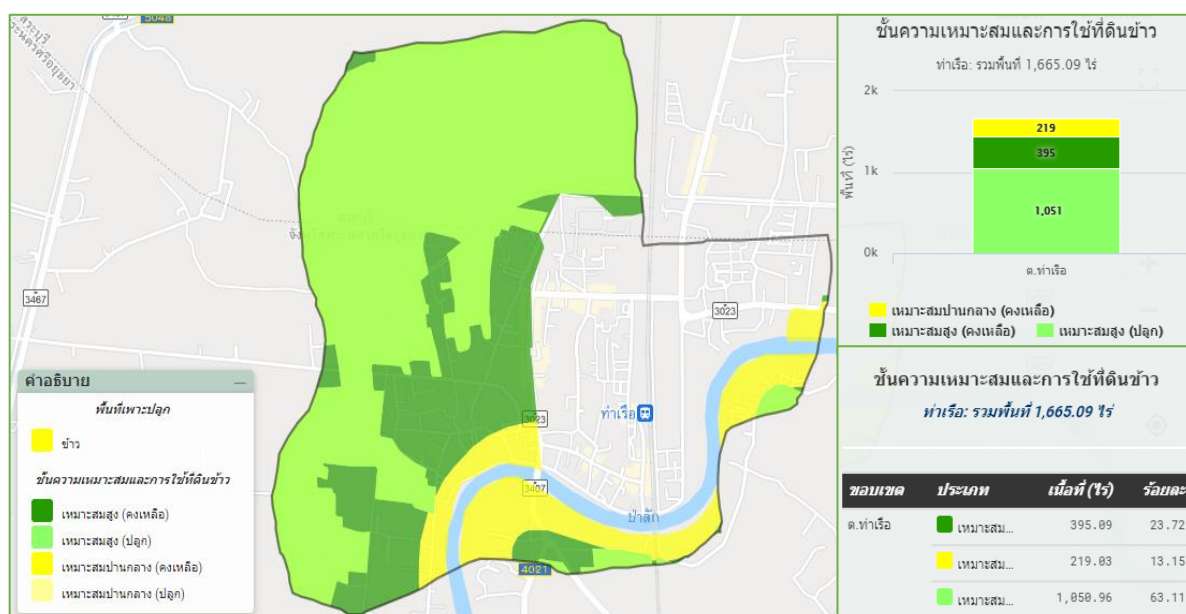
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑,๐๕๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๐๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

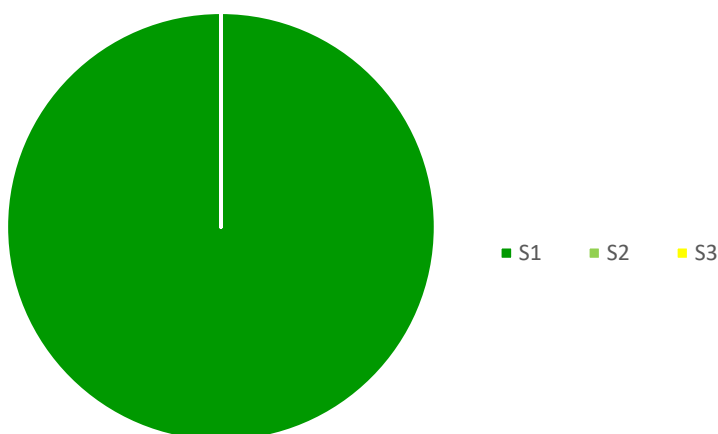
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ท่าเรือ	๑,๐๕๑				๑,๐๕๑

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

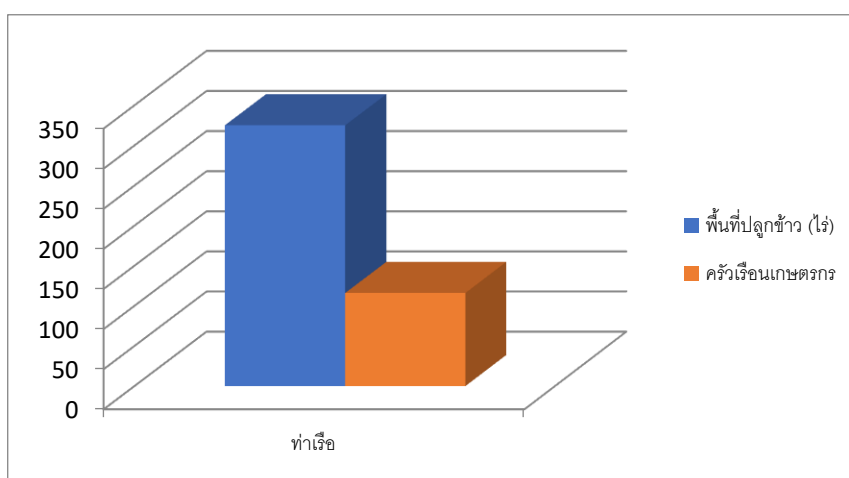
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๓๒๕ ไร่ ๕๓ ครัวเรือน ผลิตรวม ๒๔๓.๒๐ ตัน และผลผลิตต่อไร่ ๘๐๐ ตัน

ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าเรือ	๕๓	๓๒๕.๐๐	๓๒๕.๐๐	๒๖๐.๐๐	๐.๘
รวม	๕๓	๓๒๕.๐๐	๓๒๕.๐๐	๒๖๐.๐๐	๐.๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี เนื่องด้วยพื้นที่ปลูกข้าวในตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมดพันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ที่เกษตรกรนิยมใช้จะเป็นพันธุ์ข้าวที่ไม่ไวต่อช่วงแสงเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

พันธุ์ กข๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๑๑ – ๑๑๘ วัน ทรงกอตั้ง ต้นแข็งไม่ล้มง่าย ใบสีเขียว กาบใบสีเขียว ใบธงตั้ง คอรวงยาว เมล็ดข้าวเปลือกสีฟางไม่มีหาง ข้าวกลิ้งสีขาว เป็นท้องไข่น้อย รูปร่างเรียวยาว ระยะพักตัวของเมล็ดพันธุ์ประมาณ ๕ สัปดาห์ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๓๘ – ๗๔๕ กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะเด่น คุณภาพเมล็ดทางกายภาพสม่ำเสมอว่าพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ด้านทานต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาว ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคขอบใบแห้ง โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคเมล็ดด่าง ทรงกอตั้ง ต้นแข็ง ไม่ล้มง่าย ผลผลิตสูงกว่าผลผลิตของพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ประมาณร้อยละ ๕

ข้อควรระวัง อ่อนแอต่อโรคไหม้ โรคใบหงิก และโรคใบสีส้ม

พันธุ์ กข๔๑ เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง ความสูงประมาณ ๑๐๔ เซนติเมตร อายุเก็บเกี่ยว ๑๐๕ วัน กอตั้ง ต้นแข็ง ใบและกาบใบสีเขียว ใบธงตั้งตรง คอรวงโผล่พ้นจากกาบใบธงเล็กน้อย ยอดเกสรตัวเมียสีขาว

เมล็ดข้าวเปลือกสีฟาง เปลือกเมล็ดมีขนสั้น รูปร่างเรียวยาว คุณภาพการสีดีได้ข้าวเต็มเมล็ด ระยะพักตัวของเมล็ดพันธุ์ประมาณ ๙ – ๑๐ สัปดาห์ ผลผลิตประมาณ ๗๒๒ กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะเด่น ผลผลิตสูงกว่า สุพรรณบุรี ๑ และชัยนาท ๑ แต่ไม่แตกต่างจากพิษณุโลก ๒ ค่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และโรคไหม้ คุณภาพเมล็ดทางกายภาพดีเป็นข้าวเจ้าเมล็ดยาวเรียวยาว ท้องไข่น้อย คุณภาพการสีดีสามารถสีเป็นข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซนต์ได้

ข้อควรระวัง อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในระดับสูงเกินไปจะทำให้เกิดโรคไหม้

พันธุ์ กข๘๕ เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง ปลุกได้ทั้งนาปี และนาปรัง ความสูง ๑๐๔ เซนติเมตร กอตั้ง ลำต้นแข็ง ใบสีเขียวเข้ม ใบธงตั้ง อายุเก็บเกี่ยว ๑๑๕-๑๒๐ วัน ผลผลิต ๘๖๒ กิโลกรัมต่อไร่เมล็ดเรียวยาว ข้าวเปลือกสีฟาง เมล็ดข้าวกลี้ยงยาว ๘.๐ มิลลิเมตร ปริมาณอมิโลส ๒๗-๒๘ เปอร์เซนต์ ข้าวสุกค่อนข้างร่วนและแข็ง

ลักษณะเด่น ให้ผลผลิตสูง ศักยภาพให้ผลผลิตสูงถึง ๑,๑๗๓ กิโลกรัมต่อไร่ ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ ทนต่อสภาพอากาศเย็น ท้องไข่น้อย คุณภาพการสีดีมาก สามารถผลิตข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ชั้น ๑ ได้

(๒) การเตรียมดิน เหมือนการพรวนดินก่อนที่จะปลูกต้นไม้อายุ ๒ ปี สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การไถตะ เป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นา จะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่างได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศรับออกซิเจน และเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด การไถตะอาจจะไถหลังฝนตกเพื่อดินเกิดความชุ่มชื้น หรือใช้การวิดน้ำเข้านาแทนการปล่อยน้ำเข้านา นั้นต้องดูสภาพดินด้วยว่าควรปล่อยน้ำมากน้อยเพียงใด การปล่อยน้ำเข้านาเพื่อทำให้ดินนิ่มขึ้น จะได้ไถนาได้ง่ายขึ้น หลังจากไถตะแล้วจะตากดินเอาไว้ประมาณ ๑ – ๒ สัปดาห์

๒. การไถแปร หรืออาจเรียกว่าการตีนา และคราด หลังจากที่ได้ตากดินเอาไว้พอสมควรแล้ว การไถแปรจะช่วยพลิกดินที่กลบไว้เอาขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่ และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลงเหมาะแก่การเจริญเติบโตของข้าว ทั้งยังเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ เพื่อสะดวกในการควบคุมดูแลการให้น้ำ ทั้งนี้จำนวนครั้งของการไถแปรขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดิน และระดับน้ำ

(๓) การปลูก สามารถแบ่งออกเป็นหลายวิธีดังนี้

๑. การทำนาหว่าน เป็นการปลูกข้าวโดยการหว่านเมล็ดลงไปในพื้นที่ที่เตรียมพื้นที่ไว้แล้วโดยตรง เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากประหยัดแรงงานและเวลา โดยแบ่งเป็น ๒ วิธี ดังนี้

- การหว่านน้ำตม เป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมมากที่สุดเนื่องจากอยู่ในเขตชลประทาน โดยหลังจากเตรียมดินเป็นเทือกดีแล้ว ระบายน้ำออกหรือให้เหลือน้ำข้างบนน้อยที่สุด นำเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกเพาะให้งอกมีขนาดตุ่มตา (มีรากงอกประมาณ ๑ – ๒ มิลลิเมตร) หว่านลงในนา แล้วคอยควบคุมการให้น้ำ

- การหว่านสำรวย เป็นการหว่านข้าวแห้งเพื่อคอยฝน ซึ่งเกษตรกรจะนิยมใช้วิธีการนี้เมื่อเกิดภัยแล้งไม่มีน้ำพอที่จะทำการเพาะปลูกแต่เนื่องจากอยู่ในช่วงที่เหมาะสมแก่การทำนาปี จึงได้ทำการหว่านข้าวแห้งเพื่อรอฝน ดังในปี ๒๕๕๘ – ปี ๒๕๕๙ ที่น้ำชลประทานมีไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก โดยหลังจากการไถแปรครั้งสุดท้ายแล้ว หว่านเมล็ดข้าวลงไป โดยไม่ต้องคราดกลบเมล็ดจะตกลงไปอยู่ในระหว่างก้อนดิน เมื่อฝนตกลงมาเมล็ดข้าวจะงอกขึ้นมา หรือหลังจากการหว่านข้าวแห้งแล้วมีการคราดหรือไถกลบ

๒. การทำนาดำ เป็นวิธีการทำนาที่มีการนำเมล็ดข้าวไปเพาะในแปลงที่เตรียมไว้ (แปลงกล้า) ให้งอกเป็นต้นกล้าแล้วถอนต้นกล้าไปปักดำในกระถางนาที่เตรียมไว้ และมีการดูแลรักษาจนให้ผลผลิต ซึ่งส่วนมากแล้ว

เกษตรกรนิยมซื้อกล้าที่เพาะไว้แล้วมาปักดำเลย โดยเกษตรกรส่วนมากที่ทำนาดำจะเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์กับกรมการข้าว หรือสหกรณ์การเกษตร วิธีการทำนาดำมีดังนี้

- การตกกล้า (ใช้ถาดเพาะกล้า) การเตรียมต้นกล้าให้แข็งแรงต้องเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่บริสุทธิ์ปราศจากสิ่งเจือปนมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง ปราศจากการทำลายของโรคและแมลง นำเมล็ดข้าวที่เตรียมไว้บรรจุในภาชนะ เช่น กระสอบป่าน หรือถุงผ้า ไปแช่ในน้ำสะอาดนานประมาณ ๒๔ – ๔๘ ชั่วโมง บ่มข้าวโดยนำข้าวขึ้นจากน้ำให้สะเด็ดน้ำเป็นเวลา ๑ คืน ให้ข้าวแตกตุ่มตาประมาณ ๑ มิลลิเมตร อุณหภูมิในการบ่มไม่ควรต่ำกว่า ๑๐ องศาเซลเซียส และไม่สูงกว่า ๔๐ องศาเซลเซียส ใส่วัสดุเพาะกล้า เช่น ขี้เถ้าแกลบหรือดินละเอียด ลงในถาดเพาะสูงประมาณ ๒๐ มิลลิเมตร ปาดวัสดุเพาะให้เสมอกันแล้วรดน้ำให้ชุ่ม โรยเมล็ดพันธุ์ที่เตรียมไว้ประมาณถาดละ ๑๘๐ – ๒๒๐ กรัมต่อถาด โรยวัสดุเพาะปิดหน้าประมาณ ๓ – ๕ มิลลิเมตร ซ้อนถาดบ่มไว้ในที่ร่มประมาณ ๒ คืน จนกล้าเริ่มงอก ย้ายถาดไปไว้ในแปลงที่มีความชื้นโดยยังไม่ต้องใส่น้ำ จนวันที่ ๓ ค่อยปล่อยน้ำเข้าแปลงให้น้ำสูงครึ่งขอบถาดเพาะกล้าใช้ระยะเวลาประมาณ ๑๘ วัน กล้าจะพร้อมนำไปปลูก ก่อนนำกล้าออกจากแปลงเพาะควรระบายน้ำออกให้แปลงแห้งประมาณ ๒ – ๓ วัน เพื่อให้ต้นกล้าแข็งแรง รากเหนียว ไม่หักเสียหายง่ายขณะปักดำ

- การปักดำ ควรทำเป็นแถวเป็นแนวซึ่งจะง่ายต่อการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย การพ่นยา กำจัดโรคแมลง และยังทำให้ข้าวแต่ละกอมีโอกาสได้รับอาหารและแสงแดดอย่างสม่ำเสมอ ระยะปักดำระหว่างแถว และระหว่างกอ ๒๐x๒๐ เซนติเมตร หรือ ๒๐x๒๕ เซนติเมตร ในข้าวไม่ไวแสง และ ๒๕x๒๕ เซนติเมตร ในข้าวไวแสง ปักดำจึบละ ๓ – ๕ ต้น ลึกประมาณ ๓ – ๕ เซนติเมตร อายุกล้าที่เหมาะสมสำหรับปักดำควรมีอายุประมาณ ๒๐ – ๒๕ วัน ในข้าวไม่ไวแสง และ ๒๕ – ๓๐ วัน ในข้าวไวแสงระดับน้ำในการปักดำควรมีระดับน้ำในนาอย่างน้อยที่สุดเพียงแค่คลุมผิวดิน หรือลึกประมาณ ๑ ฝ่ามือ (๑๐ เซนติเมตร) เพื่อป้องกันวัชพืชและประคองต้นข้าวไว้ไม่ให้ล้ม ซึ่งโดยส่วนมากในปัจจุบันจะนิยมใช้รถปักดำนา

(๔) ระบบการให้น้ำ การจะทำให้ผลผลิตข้าวได้ผลผลิตที่สูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะตั้งแต่ เริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ต้นข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

(๕) การดูแลรักษา สามารถแบ่งออกเป็นการใช้ปุ๋ย และการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรในตำบลจำปา อำเภอนาทม มีทั้งที่ใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว และใช้ปุ๋ยชีวภาพร่วมด้วย โดยปุ๋ยส่วนมากที่ใช้ ได้แก่

- ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ในครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้น ในอัตรา ๒๕ – ๓๐ กก./ไร่ ประมาณ ๒๐ – ๓๐ วัน หลังต้นข้าวงอก และในบางครั้งเกษตรกรใส่ในครั้งที่ ๒ ด้วย ในอัตรา ๑๕ กก./ไร่ ในระยะ ๓๐ วัน ก่อนข้าวออกดอก

- ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ ใส่ในครั้งที่ ๒ เป็นปุ๋ยแต่งหน้า ในอัตรา ๑๐ – ๑๕ กก./ไร่ ในระยะ ๓๐ วัน ก่อนข้าวออกดอก

- ปุ๋ยอินทรีย์ เกษตรกรจะหว่านถั่วเขียวไว้ก่อนที่ฝนจะเริ่มตก และทำการไถกลบเมื่อทำการไถตะเพื่อเตรียมทำนา

- ฮอร์โมนไข่ ใช้ในอัตรา ๑ ซ่อนโต๊ะ ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นได้ตั้งแต่ข้าวอายุ ๖๐ วันขึ้นไป จะทำให้ต้นข้าวมีความสมบูรณ์ ถ้าฉีดพ่นในช่วงที่ข้าวเริ่มตั้งท้อง ทุกสัปดาห์ รวงจะมีขนาดใหญ่ เมล็ดสมบูรณ์ มีความแข็งแรงต้านทานโรค

(๗) การเก็บเกี่ยว โดยส่วนมากแล้วจะจ้างรถเพื่อมาเก็บเกี่ยวข้าวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปัญหาที่ตามมาโดยมากคือ เมื่อปลูกครั้งต่อไปจะมีการปะปนของหญ้าและข้าววัชพืช

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ส่วนมากเกษตรกรจะนำผลผลิตที่ได้ขายให้กับโรงสีในพื้นที่เป็นส่วนมาก นอกจากนี้ยังเก็บไว้บริโภค และไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ในฤดูกาลปลูกต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอท่าเรือยังคงใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช แต่ยังมีบางส่วนที่ใช้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ดังนี้

- การใช้ชีววิธี คือ การใช้สิ่งมีชีวิตที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อช่วยในการควบคุมศัตรูพืช ซึ่งส่วนมากจะเป็นเชื้อจุลินทรีย์ ได้แก่ เชื้อราบิวเวอร์เรีย เชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อราเมตาไรเซียม

- การใช้วิธีกล คือ การใช้เครื่องมือกลต่างๆช่วยในการกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ การตัดใบข้าวเพื่อป้องกันเชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช

- การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารเคมีกำจัดโรคพืช การกำจัดวัชพืช ซึ่งการใช้จะใช้ใน ช่วงที่เกิดการระบาดรุนแรง และใช้อย่างถูกวิธี เพื่อไม่ให้สารพิษตกค้างทั้งในร่างกายเกษตรกร และในผลผลิต

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี	----->				←-----		△		←----->		▽	
ข้าวนาปรัง	-----	←----->	▽			----->					←-----	△

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ปลูกสูงสุด

เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าวเป็นเงิน ๕,๓๕๔ บาท

ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗/๖๘ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๐๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา ๓๐ กก./ไร่	๖๗๒
๓	ค่าจ้างปลูก (หว่าน/หยอด/ปักดำ)	๗๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๑๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ๑-๒ ครั้ง	๑๔๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐/๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่	๔๖๖
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร ๑๖-๒๐-๐/๔๖-๐-๐/๑๘-๘-๘ อัตรา ๒๕ กก./ไร่	๔๖๖
๘	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์) ๒ - ๓ ครั้ง	๑๔๐
๙	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๑๘๐
๑๐	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ ๑ - ๒ ครั้ง	๗๐
๑๑	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๒๔๐
๑๒	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๑ - ๒ ครั้ง	๑๔๐
๑๓	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต)	๑๐๕
๑๔	ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐
๑๕	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๔๐
๑๖	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๑,๔๒๕
๑๗	รวมต้นทุนการผลิต	๕,๓๕๔
๑๘	ผลผลิต (กก./ไร่) ความชื้น ๒๕ %	๙๓๐
๑๙	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๑๐
๒๐	รายได้	๘,๘๓๕
๒๑	กำไรสุทธิ	๓,๔๘๒

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ผลผลิตข้าวที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น เก็บไว้บริโภคเองในครัวเรือน ใช้ทำพันธุ์ข้าวปลูก หรือจำหน่ายให้กับโรงสี รายละเอียดดังนี้

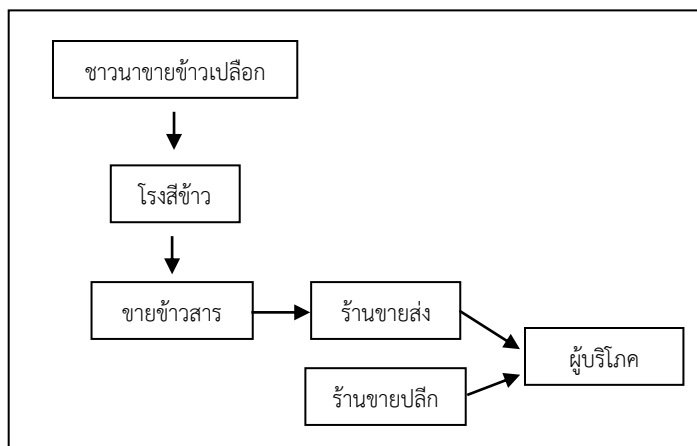
- ใช้บริโภคในครัวเรือน ๕ ตัน/ปี
- ใช้ทำพันธุ์ ๕ ตัน/ปี
- จำหน่ายให้โรงสี ๒๕๐ ตัน/ปี

รวมปริมาณความต้องการผลผลิต (Demand) ๒๖๐ ตัน/ปี จะเห็นได้ว่าผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งจำหน่ายให้กับโรงสี ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นโรงสีที่อยู่ในพื้นที่เนื่องจากค่าขนส่งถูก จะมีส่วนน้อยมากที่จะขายให้กับโรงสีนอกพื้นที่ หรือจุดรับซื้อย่อยซึ่งจะเป็นส่วนที่อยู่ติดกับเขตจังหวัดอื่น

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสีที่อยู่

ใกล้เคียง

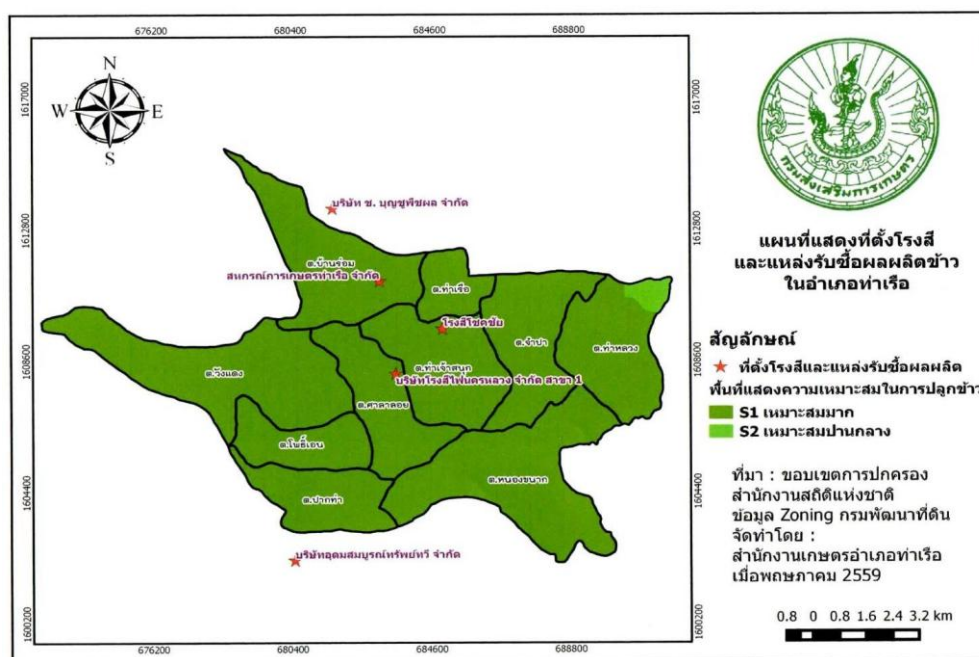

รูปภาพที่ ๓๑ แสดงวิถีการตลาดข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิต เกษตรกรส่วนมากจึงนำผลผลิตไปขายในโรงสีที่อยู่ตำบลติดกันแทน

รูปภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๕๙)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๙ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางสุริยา ปูน้อย	-	ท่าเรือ	ท่าเรือ	๒๕๖๒	ข้าว
๒	นายปรีชา ดุเหว่าดำ	-	ท่าเรือ	ท่าเรือ	๒๕๖๒	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๐)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า ไม้ตัด

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลท่าเรือ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ตัด เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลูกกันมาหลายชั่วอายุคน และอำเภอท่าเรือเป็นแหล่งการปลูกไม้ตัดที่สำคัญจนได้นำมาตั้งเป็นคำขวัญของอำเภอท่าเรือ ได้แก่ ถิ่นกำเนิดหลวงพ่อดำ แดนตะโกตัดงาม เย็นสายน้ำนามป่าสัก วิวสวนนกเขื่อนพระรามหก

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ตัด

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกไม้ตัด จำนวน ๘.๕ ไร่

ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกไม้ตัด ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก ๘.๕ (ไร่)
๑	ท่าเรือ	๘.๕
	รวม	๘.๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

ต้องตากดินนั้นไว้ที่ปากหลุมประมาณ ๑ สัปดาห์ เพื่อฆ่าวัชพืชที่ไม่ต้องการ จากนั้นนำดินผสมกับปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ ๑ ส่วน ปูนขาวที่ทำจากเปลือกหอย ๑ ส่วน ผสมกับดินให้เข้ากัน

(๓) การปลูก เมื่อชุดล้อย้อมไม้มาได้แล้วก็ให้นำไม้นั้นลงปลูกได้เลย โดยการขุดหลุมและเตรียมดินตามแต่ชนิดของพันธุ์ไม้ให้พร้อม และควรทำหลักปักยึดไว้ให้แน่น ดูแลรักษาระยะหนึ่งเมื่อต้นฟื้นตัว และแตกกิ่งก้านเจริญดีแล้ว จึงค่อยเริ่มลงมือตัดตามต้องการ การย้ายปลูกนี้ควรใช้ความระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายต้นที่ตัดไว้แล้ว หากไม่ใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างดี ไม้ที่เพียรตัดมาเป็นระยะเวลานานอาจตายได้

(๔) ระบบการให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างน้อย ๒ เวลา คือเช้าและเย็น

(๕) การดูแลรักษา การปลูกเลี้ยงไม้ตัดต้องหมั่นตัดแต่งกิ่งและช่อใบให้ได้ทรงสวยงามตามแม่แบบอยู่เสมอ หากตัดแต่งเป็นเวลานานใบจะแก่สีไม่สดใส ต้องรดเอาใบพุ่มออกให้หมด เพื่อให้แตกใบใหม่ที่สีเขียวสดสวย การรดใบทิ้งควรทำในช่วงฤดูฝน ซึ่งต้นไม้จะแตกใบใหม่ได้ดีกว่าฤดูอื่นๆ

(๖) การใส่ปุ๋ย ส่วนมากแล้วจะเน้นใส่ดินใบก้ามปู และปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกปีละ ๑ ครั้ง

(๗) การเก็บเกี่ยว ส่วนมากจะขายยกทั้งกระถาง หากเป็นไม้ใหญ่จะต้องทำการขุดล้อย้อม และนำขึ้นรถบรรทุกไปส่ง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากขุดล้อย้อมต้นไม้ควรดูแลเรื่องของระบบรากให้เป็นอย่างดี เนื่องจากรากอาจจะได้รับการกระทบกระเทือนจากการขุดล้อย้อม ควรรดน้ำให้ชุ่มแต่ไม่ควรน้ำขัง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การป้องกันโรคและแมลง หลักๆ จะมีพวกหนอนเพลี้ยดำ ก็จะมีการฉีดพ่นยาในช่วงที่ระบาด เพราะถ้าไม่ป้องกันเลย จะทำให้ใบดำและไม่มี ความสวยงาม

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าเรือ มีการปลูกไม้ตัด ดังนี้

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ตัดโรงงานในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ไม้ตัด					△							
	←											→
	←											▽

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๖)

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

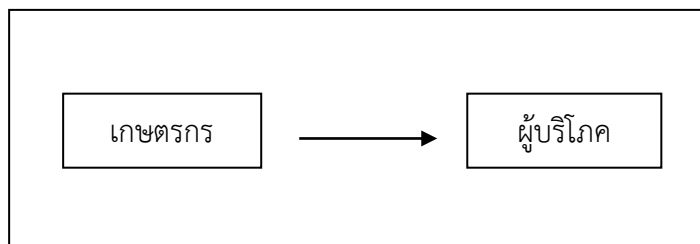
ไม่มี

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

เกษตรกรที่ปลูกไม้ตัดในตำบลท่าเรือ ส่วนมากจะมีลูกค้ามาติดต่อซื้อขายที่สวนเอง โดยจะมีผู้ติดต่อมาซื้อที่สวนจากทุกแหล่งทั่วประเทศ

(๑) วิถีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

เกษตรกรผู้ปลูกไม้ตัด ส่วนใหญ่จะสามารถขายให้ถึงมือผู้บริโภคได้เลย

รูปภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ตัด ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
ไม่มี

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ไม่มี

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ากล้วยน้ำว้า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

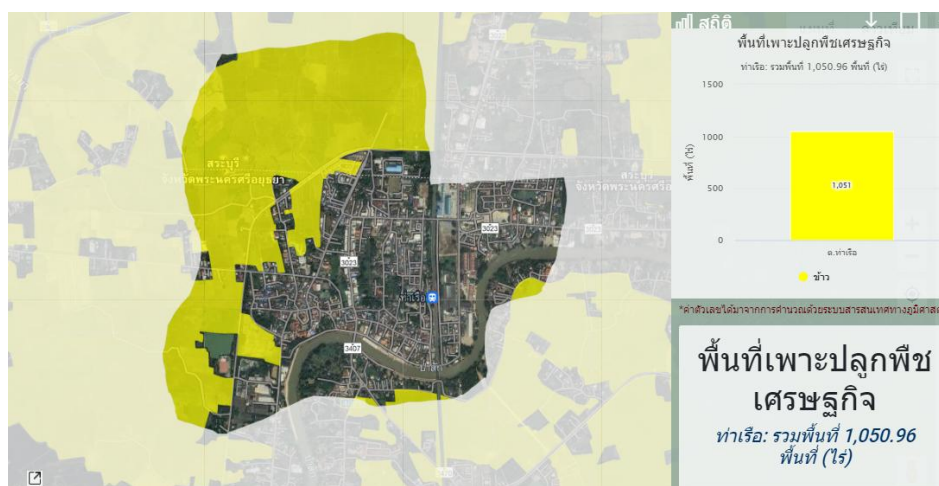
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ทั้งหมด จำนวน ๑,๐๕๐.๙๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๐๕๐.๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลท่าเรือ	๑,๐๕๐.๙๖				๑,๐๕๐.๙๖

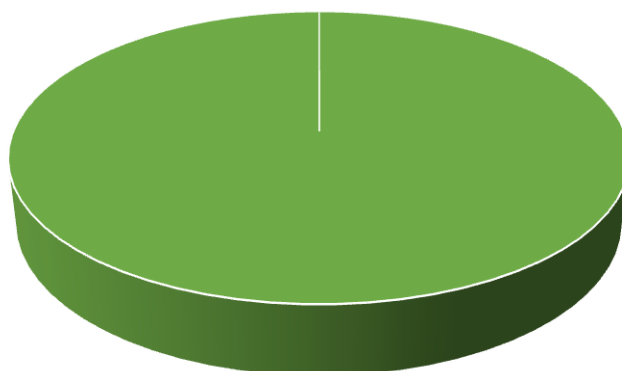
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

พื้นที่ (ไร่)

■ S1 ■ S2 ■ S3 ■ N

รูปภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

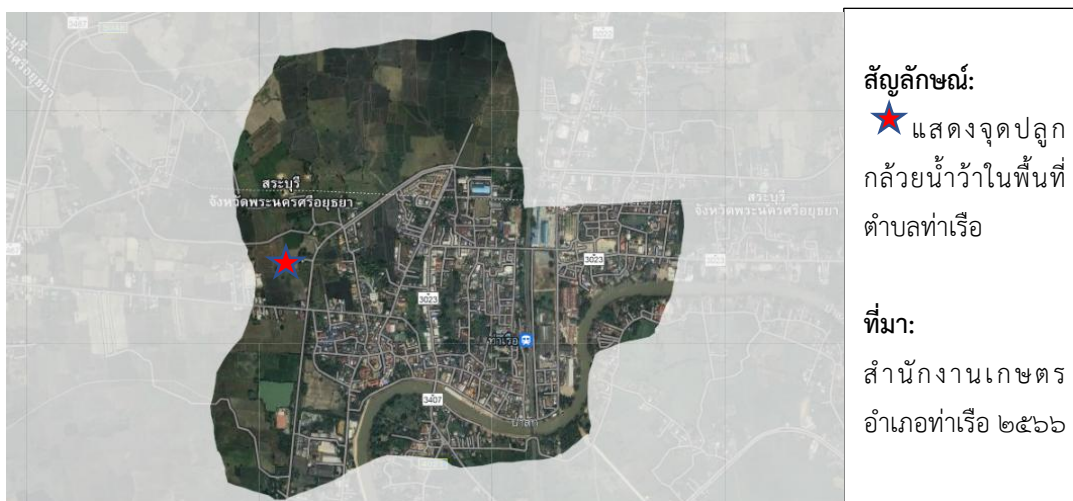
ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน

๗.๒๕ ไร่

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก ๗.๒๕ (ไร่)
๑	-	๗.๒๕
	รวม	๗.๒๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

สัญลักษณ์:

★ แสดงจุดปลูก
กล้วยน้ำว้าในพื้นที่
ตำบลท่าเรือ

ที่มา:

สำนักงานเกษตร
อำเภอท่าเรือ ๒๕๖๖

รูปภาพที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

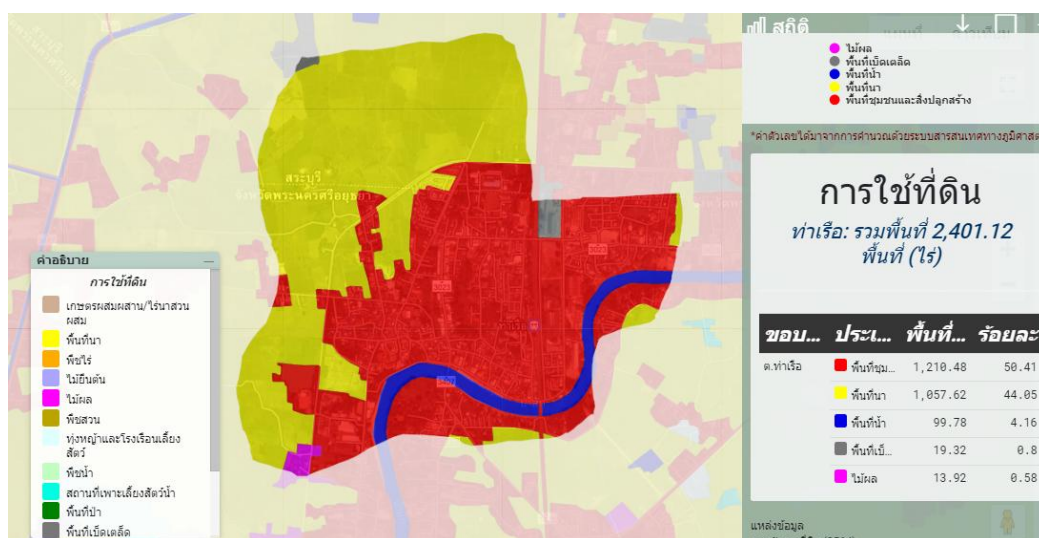
(๓) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๒.๕๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๒.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

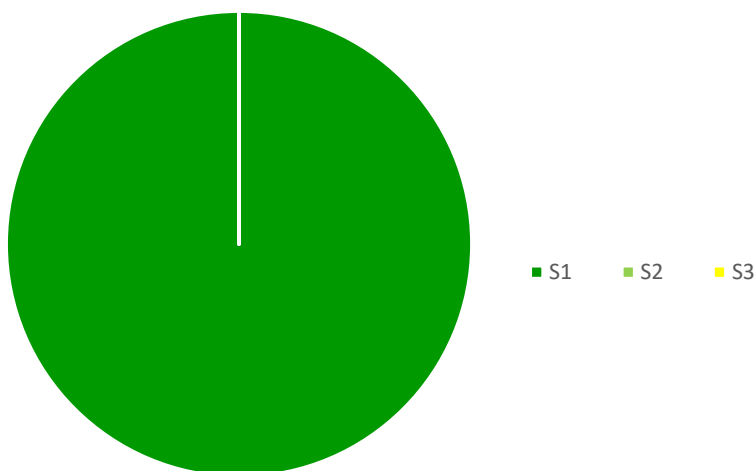
ตารางที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลท่าเรือ	๑๒.๕๐				๑๒.๕๐

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามประเภทการใช้ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๓๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้าตามประเภทการใช้ที่ดิน ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

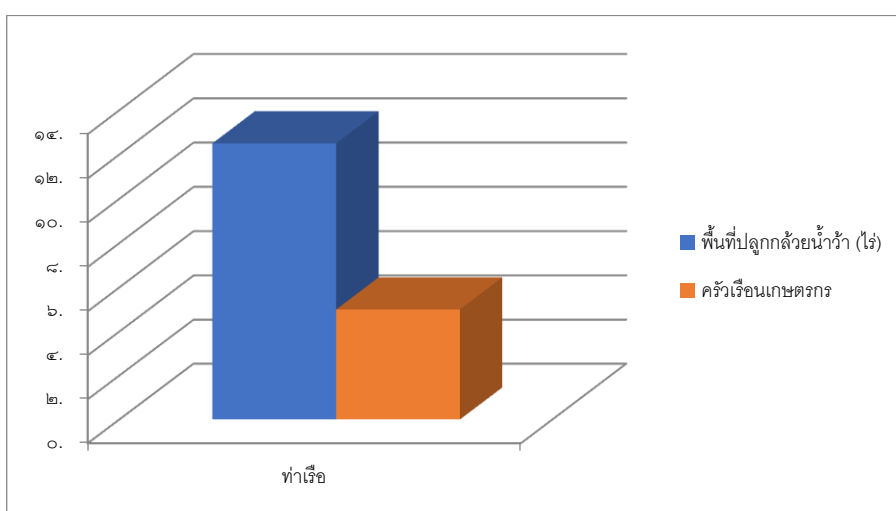
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่การปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๗.๒๕ ไร่ ๕ ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๑๙.๕๐ ตัน และผลผลิตต่อไร่ ๒.๖๘ ตัน

ตารางที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าเรือ	๕	๗.๒๕	๗.๒๕	๑๙.๕๐	๒.๖๘
รวม	๕	๗.๒๕	๗.๒๕	๑๙.๕๐	๒.๖๘

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๖

รูปภาพที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี สายพันธุ์กล้วยน้ำว้ามีมากกว่า ๑๐ สายพันธุ์ แต่สายพันธุ์กล้วยน้ำว้าที่มีมานาน และชื่อเสียงโด่งดังก็คือ กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง สายพันธุ์ที่มีการสนับสนุนให้ปลูกกันมาก คือ กล้วยน้ำว้าพันธุ์ปากช่อง ๕๐ ซึ่งก็เป็นพันธุ์ที่เกษตรกรในตำบลปากทำนอยปลูกด้วย

กล้วยน้ำว้ามะลิอ่องหรือ กล้วยน้ำว้าขาว เป็นพันธุ์โบราณดั้งเดิม พบได้ในทุกภาคของประเทศไทย สามารถรับประทานได้ทั้งผลสดและแปรรูป ใช้หน่อในการขยายพันธุ์ มีหลายชื่อให้เรียกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง เมื่อสุกมีรสชาติหวานไม่ฝาด เปลือกสีจะเหลืองทองเข้มกว่าพันธุ์อื่น เนื้อละเอียดนุ่ม ไข่ขาว ไม่มีเมล็ด แต่เวลาสุกอม ลูกจะหลุดจากหีวง่ายเพราะข้าวอ่อน กล้วยน้ำว้าเขียว (หรือ กล้วยน้ำว้าทอง กล้วยน้ำว้าทองลอยมา กล้วยน้ำว้าดง กล้วยน้ำว้าไส้แดง) ใช้ผลแปรรูปหรือรับประทานสด ลำต้นกาบด้านนอกมีสีเขียวอ่อนประดำ ก้านใบเขียวฉ่ำวาว ปลีค่อนข้างใหญ่ เปลือกผลสีเขียวสด กลม มีจุด เมื่อสุกจะมีสีเหลืองปนเขียว ก้านผลยาว

กล้วยน้ำว้าพันธุ์ปากช่อง ๕๐ (กล้วยน้ำว้าไส้เหลืองอุบล) เนื่องจาก อ. กัลยาณี สุธวิวัส นักวิจัยชำนาญการพิเศษ สถานีวิจัยปากช่อง สถาบันอินทรีย์จันทร์สถิตย์เพื่อการค้นคว้าพัฒนาพืชศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้วิจัยกล้วยน้ำว้าพันธุ์ปากช่อง ๕๐ โดยศึกษา กล้วยน้ำว้าพันธุ์อุบลฯ ทำการคัดสายพันธุ์ และนำไปทดสอบจนสามารถออกพันธุ์ในนามกล้วยน้ำว้าปากช่อง ๕๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ในงานฉลองครบรอบ ๕๐ ปี สถานีวิจัยปากช่องพลดิบ มีสีเขียว ผลสุกมีสีเหลือง ใ้สีเหลือง เจริญเติบโตสูง ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี ผลใหญ่สม่ำเสมอ ก้านผลยาว เปลือกหนา เนื้อแน่น

(๒) การเตรียมดิน สำหรับการปลูกกล้วยน้ำว้า

การเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง ถ้าหากปลูกในดินร่วนซุย หรือดินเหนียวปนทรายจะเหมาะสม พื้นที่ที่เป็นดินเหนียว ควรยกแปลงและปลูกบนสันร่องทั้ง ๒ ข้าง พื้นที่ควรระบายน้ำได้ดี ไม่เป็นแอ่ง และมีความลาดเท เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน พื้นที่ควรมีธาตุอาหารสมบูรณ์ สามารถเพิ่มธาตุอาหารในดิน โดยการปลูกปอเทืองแล้วไถกลบ มีการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ตกค้างในดิน โดยการพลิกหน้าดินตากทิ้งไว้ประมาณ ๕-๗ วัน หลังจากนั้น คลุกเคล้าปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักกับดินชั้นบน

วิธีการเตรียมพื้นที่ปลูก

- ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ดินร่วนซุย และดินเหนียวปนทราย ระบายน้ำได้ดี เหมาะในการปลูกกล้วย กล้วยเป็นพืชที่ดูดอาหารมาก เพราะฉะนั้น ดินควรแน่นพอสมควรเพื่อเก็บความชื้นไว้ได้นาน กล้วยจะเจริญเติบโตได้ดี มีผลผลิตให้เก็บตลอดทั้งปีถ้าอยู่ในพื้นที่ที่มีฝนตกตลอดทั้งปี หรือดินฟ้าอากาศคงที่ แต่จะชะลอการเจริญเติบโตในฤดูแล้งหรือฤดูหนาวการปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินก่อนปลูกกล้วยช่วยฟื้นฟูดินและพลิกฟื้นดินที่เสื่อมโทรมให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ เช่น ถั่วแระ ถั่วพุ่ม ปอเทือง ถั่วคุดชู ถั่วแลบแลบ ถั่วคาโลโปโกเนียมเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วไถกลบให้พืชคลุมดินฝังลึกประมาณ ๖๐ ซม.ให้เป็นปุ๋ยสด เป็นธาตุอาหารแก่กล้วย ถ้าต้องการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรเติมปุ๋ยคอกลงไปด้วยจะช่วยให้ดินอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

- อุณหภูมิ ที่เหมาะสมคือ ไม่ต่ำกว่า ๑๕ องศาเซลเซียส หรือไม่สูงกว่า ๓๕ องศาเซลเซียส กล้วยน้ำว้าชอบอากาศอบอุ่นและร้อนชื้นอุณหภูมิต่ำ ทำให้กล้วยแทงปลีช้า

- ฤดูที่เหมาะสมในการปลูกกล้วย คือ ฤดูฝนเริ่มลงมือปลูกต้นฤดู ภายใน ๑ เดือนหลังจากนั้น กล้วยจะมียอดอ่อนโผล่เมื่อได้รับน้ำฝนพื้นที่ที่มีฝนตกชุก สามารถปลูกได้หลังเก็บเกี่ยวผลทันที แต่น้ำฝนต้องมีปริมาณไม่น้อยกว่า ๕๐ นิ้วต่อปี

- แหล่งน้ำ เป็นปัจจัยสำคัญของการปลูกกล้วยลำต้นที่อวบของกล้วยนั้นจะอ้วนน้ำไว้มาก เพราะกล้วยต้องการน้ำมาก เกษตรกรควรหาแหล่งน้ำ หรือจัดทำระบบน้ำให้เข้าสวนอย่างมีระบบ เมื่อมีฝนตกน้อยหรืออยู่ในภาวะแห้งแล้ง ส่วนใหญ่นิยมยกแปลงทำร่องสวน ปลูกกล้วยน้ำว้าไว้บนแปลงที่ยกขึ้นมา และสูบน้ำไว้ในร่องน้ำที่ขุด น้ำที่ขังสามารถซึมเข้าใต้ผิวดินให้ความชุ่มชื้นกับกล้วยได้ตลอดปี

(๓) วิธีการปลูกกล้วยน้ำว้า

๑. แบบพื้นที่ราบ

- กำจัดพืชให้หมด แล้วพลิกหน้าดิน ปล่อยตากแดดไว้ ๑ สัปดาห์
- ขุดหลุมขนาด กว้าง ๕๐ เซนติเมตร ยาว ๕๐ เซนติเมตร ลึก ๕๐ เซนติเมตร แต่ละหลุมควรห่างประมาณ ๕ เมตร (ปลูกได้ประมาณ ๖๔ ต้น ต่อพื้นที่ ๑ ไร่) เพื่อสะดวกในการพรวนดิน ใส่ปุ๋ย ตัดใบ และยังทำให้อากาศหมุนเวียนหรือถ่ายเทได้ดี ช่วยป้องกันแมลงศัตรูพืชได้อีกทางหนึ่ง

- รองกันหลุมด้วยดินผสมปุ๋ยคอกสูงประมาณ ๒๐ เซนติเมตร
- ตัดรากหน่อกล้วยออกให้หมด แล้ววางลงกลางหลุม
- กลบดินหลวมๆ แล้วเหยียบดินรอบโคนต้นให้แน่น
- รดน้ำให้ชุ่ม

๒. แบบยกร่อง

- ขุดร่องสวน นาดินที่ขุดขึ้นมาทำแปลงยกขึ้น แล้วปลูกบนแปลงที่ยก โดยมีระยะห่างต่อแถวไม่เกิน ๓ เมตร ระยะระหว่างต้น ๓ เมตร

- ระยะการปลูกขึ้นอยู่กับดินด้วย ว่ามีความอุดมสมบูรณ์ สามารถปลูกห่างได้ ถ้าดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ให้ปลูกถี่ เพื่อไม่ให้ต้นกล้วยมีขนาดเล็ก

(๔) ระบบการให้น้ำ โดยทั่วไปเกษตรกรจะปล่อยให้ได้รับน้ำจากน้ำฝน แต่หากพื้นที่ปลูกมีสภาพแห้งแล้งจัด และมีระบบชลประทานเข้าถึง เกษตรกรมักจะสูบน้ำเข้าแปลงเป็นระยะ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งหน่อ หลังจากปลูกประมาณ ๓-๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบๆ โคนให้ตัดไปเรื่อยๆ จนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ ๗-๘ เดือน ควรมีการไถหน่อทดแทน ๑-๒ หน่อ โดยหน่อที่ ๑ และที่ ๒ ควรมีอายุห่างกันประมาณ ๔ เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดยเลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบ ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่ และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ ๗-๑๒ ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหารและเพิ่มความเจริญเติบโตของผลกล้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัม ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง ๆ ละ ๒๕๐ กรัม ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ สัปดาห์ ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๓ ใส่หลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

ใส่ปุ๋ยคอก หลังการปลูกประมาณ ๑-๓ เดือน แรก ควรให้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักบริเวณโคนต้น อัตรา ๒-๓ กก./หลุม

(๗) การเก็บเกี่ยว แบ่งเป็นการเก็บปลี และผลกล้วยน้ำว้า

กล้วยน้ำว้าที่ปลูกจากหน่อจะเริ่มออกปลีหรือดอกเมื่อมีอายุหลังการปลูกประมาณ ๘ เดือน หลังจากแทงปลีจนสุดแล้วจะเหลือส่วนปลายของดอกที่เรียกว่า ปลีกล้วย และมีระยะหลังการแทงดอก/ปลีกล้วย จนถึงดอกกล้วยบานจนหมดจะใช้เวลาประมาณ ๑๔ วัน ปลีกล้วยน้ำว้าจะมีลักษณะเป็นกาบหุ้มดอกหรือใบประดับดอกที่สีแดงหุ้มปกคลุมดอกไว้ โดยดอกที่เหลือจะเป็นดอกที่ไม่พัฒนาเป็นผล ดังนั้น การตัดปลีจะเริ่มตัดได้ เมื่อเห็นผลกล้วยของหวีสุดท้ายหรือที่เรียกว่า หวีตีนเต่า เป็นหวีที่มีผลกล้วยพัฒนาจนมีขนาดใกล้เคียงกัน ซึ่งจะอยู่เหนือหวีกล้วยที่มีลักษณะผลเต็บโตหรือพัฒนาไม่เท่ากัน ผลมีขนาดเล็กไม่สม่ำเสมอ การตัดปลีกล้วยน้ำว้า เกษตรกรจะตัดปลีออก ตรงบริเวณข้อด้านล่างของหวีตีนเต่า หรือเหนือหวีกล้วยที่มีผลเต็บโตไม่เท่ากันออก

เหตุผลการตัดปลีกล้วยน้ำว้า

- ป้องกันไม่ให้ปลีกล้วยบานต่อ ซึ่งหากปลีกล้วยบานต่อจะแย่งอาหารจากผลกล้วยด้านบน
- ป้องกันไม่ให้ผลกล้วยในหวีที่มีขนาดเล็กเจริญต่อ ทำให้สารอาหารถูกส่งไปเลี้ยงเฉพาะปลีกล้วยที่มีผลเต็บโตสม่ำเสมอ

– เพื่อนำปลีกล้วยไปประกอบอาหารหรือเพื่อการจำหน่าย ซึ่งอาจเป็นผลพลอยได้จากการป้องกันปลีกล้วยบานหรือเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับนำมาประกอบอาหารหรือการจำหน่าย

การเก็บผลกล้วยน้ำว้า

การเก็บผลดิบจะเก็บในขณะที่ยังเห็นเหลี่ยมของผลชัดเจน ซึ่งระยะนี้กล้วยจะแก่ประมาณ ร้อยละ ๗๕ ระยะนี้เหมาะสำหรับการนำกล้วยดิบไปแปรรูปหรือส่งออกต่างประเทศหลังการตัดปลีแล้ว กล้วยจะเริ่มแก่เต็มที่ และเริ่มสุกภายในเวลาประมาณ ๗๐-๘๐ วัน การเก็บกล้วยก่อนระยะสุกจะเก็บเมื่อผลอวบ ไม่มีเหลี่ยม เป็นระยะสำหรับเก็บจำหน่ายในประเทศเพื่อรับประทานผลสุก ซึ่งผลจะสุกเหลืองภายใน ๓-๗ วัน

การตัดเครือกล้วยจะใช้วิธีตัดต้นกล้วย ให้ค่อยๆ ล้มลงแล้วจึงตัดเครือออก การตัดเครือควรตัดที่ต้นเครือหรือให้เครือยาวประมาณ ๒๐-๓๐ ซม

ระยะการสุกของกล้วยน้ำว้า

ระยะที่ ๑ ผลแข็ง เป็นเหลี่ยมชัดเจน เปลือกสีเขียว ทั้งไว้จะไม่สุก

ระยะที่ ๒ ผิวเปลือกเริ่มเปลี่ยนสีจากสีเขียวออกเหลืองเล็กน้อย

ระยะที่ ๓ ผิวเปลือกเปลี่ยนสีเป็นเหลืองมากขึ้น แต่ยังมีสีเขียวมากกว่า

ระยะที่ ๔ ผิวเปลือกเปลี่ยนเป็นสีเหลืองมากขึ้น และมีสีเหลืองมากกว่าสีเขียว

ระยะที่ ๕ ผิวเปลือกบริเวณต้นผลเป็นสีเหลือง ส่วนปลายผลเป็นสีเขียว

ระยะที่ ๖ ผิวเปลือกทั่วผลจะมีสีเหลืองทั้งหมด เป็นระยะผลสุกพอดี แต่ยังไม่มียีส

ระยะที่ ๗ ผิวเปลือกมีสีเหลือง เริ่มมีจุดสีดำหรือน้ำตาลเป็นระยะผลสุกเต็มที่ และมีกลิ่นหอม

ระยะที่ ๘ ผิวเปลือกมีสีเหลือง และมีสีดำหรือน้ำตาลกระจายทั่วผล เป็นระยะที่ผลสุกมากเกินไป เนื้อกล้วยจะอ่อนนุ่ม มีกลิ่นแรง และจะเริ่มเน่าภายใน ๒-๓ วัน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- นำเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง
- ทำความสะอาดถุงผล หรือบริเวณปลายผลที่มีกิลบแห้งติดอยู่ออกให้หมด
- ขำและเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ อย่างระมัดระวังอย่าให้รอยตัดซ้ำ
- คัดเลือกผลที่มีรอยตำหนิ หวีที่ไม่ได้ขนาดออก
- บรรจุหีบห่อ/บรรจุลงแข่ง โดยมีใบตองรอง เพื่อป้องกันบอบซ้ำ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคตายพราย/โรคเหี่ยว สาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อรา มักจะแพร่ระบาดไปกับกล้วยที่ปลูกในดินเหนียวหรือในพื้นที่ที่มีการระบายน้ำไม่ดี เชื้อราจะมีอยู่มากบนผิวของเหง้าที่เป็นโรค โดยจะเห็นว่ามีส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อรา(สปอร์)ติดอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น การแพร่ระบาดจึงเป็นไปได้ทั้งการใช้หน่อที่มีเชื้อ, ทางดิน, การให้น้ำ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน

อาการของพืชที่เป็นโรค เชื้อราจะเข้าทำลายทางรากพืช แล้วไปเจริญอยู่ในท่อน้ำท่ออาหารของเหง้าและโคนต้น ทำให้ท่อน้ำท่ออาหารเกิดอุดตัน และเน่าเป็นสีน้ำตาล การส่งน้ำจากรากไปสู่ใบจึงเป็นไปได้ยากหรือเป็นไปไม่ได้เลย พืชจึงแสดงอาการเหี่ยวเฉาเหมือนขาดน้ำในเบื้องต้น ก่อนจะแสดงอาการที่หนักกว่าคือ ใบเหี่ยวและกิ่งหักพับลงมา วิธีการทดสอบ เมื่อพบว่ากล้วยมีการเหี่ยวเฉาเหมือนขาดน้ำ ให้เกษตรกรทำการให้น้ำกล้วยก่อนนั้นให้ชุ่มชื้นและเฝ้าดูว่า ภายใน ๓๐ นาที - ๑ ชม. นั้น พืชมีอาการฟื้นจากสภาพที่สลดเหี่ยวเฉาแล้วกลับมามีชีวิตหรือไม่ หากยังเหี่ยวเฉาอยู่ให้คาดว่าเป็นโรคเหี่ยวเพราะเชื้อรา หากพบสัญญาณของโรคให้นำไปเฝ้ากำจัดทั้ง อีกอาการหนึ่งที่สังเกตได้ชัดในกล้วยที่อยู่ในระหว่างการเจริญเติบโตคือ ส่วนใบยอดหรือใบธงเป็นสีขาวอมเหลืองซีด ชูตั้งตรงอยู่บนยอด

แต่ส่วนของกาบใบนั้นกลับหลุดออกหลวมๆ (เหมือนล่อนออกมา) หากกล้วยอยู่ในระยะของการเจริญเติบโตทางลำต้น จะหยุดชะงักการเจริญเติบโต-ไม่ออกปลีหรือตกเครือ

การป้องกันกำจัด :

- ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปลอดโรค
- ทำลายต้นกล้วยที่เป็นโรค
- ห้ามขุดย้ายหน่อที่เป็นโรคไปปลูก
- ทำความสะอาดเครื่องมือ
- เมื่อขุดต้นที่เป็นโรคทิ้งแล้ว ควรใส่ปูนขาว ๑-๒ กก./หลุม
- ราดโคนต้นที่เป็นโรคให้ชุ่มด้วยสารเคมี เช่น แคปแทน อัตรา ๔๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ฉีดสารเคมี คาร์เบนดาซิม เข้มข้น ๒% จำนวน ๓ม.ล./ต้น ทุก ๕, ๗ และ ๙ เดือน
- จัดระบบน้ำที่เหมาะสม

๒. โรคแอนแทรคโนส เป็นอีกหนึ่งโรคที่สำคัญของกล้วยทุกชนิดพันธุ์ มักพบเข้ามาสร้างปัญหาหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือ ระยะระหว่างรอการจำหน่ายผลผลิต มักพบอาการของโรคที่ผลมากกว่าส่วนอื่นๆ สาเหตุของการเกิดโรคเกิดจากเชื้อรา การแพร่ระบาดเกิดจากการปลิวไปของสปอร์ โดยลมฝน ในช่วงใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิตหรือหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว

ลักษณะอาการของพืชที่เป็นโรค ผลกล้วยจะถูกเชื้อราเข้าทำลายในระยะแก่เต็มที่หรือใกล้จะสุก โดยสปอร์ของเชื้อราสาเหตุจะไปตกติดอยู่บนปลายสุดของผล เมื่อได้รับความชื้นก็จะงอกและเข้าทำลายปลายผลก่อน จนมองเห็นเป็นจุดสีดำ ฉ่ำน้ำ แล้วขยายวงกว้างไปเรื่อยๆ จนเข้าสู่เนื้อเยื่อภายในทำให้เนื้อในผลเน่ายุ่ย และเปลือกเป็นสีดำคล้ำหรือน้ำตาลดำ ขนาดและรูปร่างของแผลที่เกิดโรคนั้นไม่แน่นอน หากขยายด้วยกำลังกลิ้งที่มีความละเอียดสูงจะเห็น ผิวผลสีน้ำตาลดำที่เป็นโรคนั้นมีตุ่มนูนสีน้ำตาลเข้มขนาดเล็กๆ อยู่ทั่วไป โรคนี้เป็นได้ทั้งก่อนและหลังเก็บเกี่ยว หากผลกล้วยเป็นโรคแล้วจะเน่าลุกลาม สร้างความเสียหายได้เร็วมาก

การป้องกันและกำจัด

- ฉีดพ่นด้วยคาร์เบนดาซิม ๕๐ % W/V SC อัตรา ๑๐-๒๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เบนโนมิล ๕๐% WP อัตรา ๕-๑๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ตัดแต่งกิ่งก้านให้โปร่งพร้อมกำจัดเศษซากพืช และกาบกล้วยที่เหี่ยวออกจากแปลงพืช
- เลือกไว้ต้นที่แข็งแรง และควรไว้ต้นเพียง ๓-๔ ต้นต่อกอ
- กำจัดวัชพืชออกจากแปลงปลูก เพื่อป้องกันการสะสมของเชื้อโรค หรือเชื้อโรคไปอาศัยอยู่
- บำรุงพืชปลูกให้แข็งแรงด้วยน้ำและปุ๋ยและคลุมดินด้วยเศษฟาง
- สร้างทางระบายน้ำในแปลงปลูกพืช เพื่อลดการท่วมขังหลังการให้น้ำหรือฝนตก

๓. หนอนม้วนใบ ตัวเต็มวัยของหนอนม้วนใบกล้วยนั้นเป็นผีเสื้อขนาด ๗๐-๗๗ มม. สามารถขยายพันธุ์ได้หลายครั้งต่อปี ตัวหนอนจะอาศัยกัดกินและอาศัยอยู่ที่ใบกล้วย นอกจากนี้ยังพบว่ามีการเข้าทำลายมะพร้าวและพืชตระกูลปาล์มอีกด้วย

ลักษณะการทำลาย หนอนม้วนใบกล้วยจะกัดกินใบและก้านใบอ่อน โดยใบและก้านใบจะแห้วหรือฉีกขาดอย่างรวดเร็ว จนใบหักพับลงมา ในขณะที่ใบอ่อนที่ถูกกัดกินนั้นยังอยู่ในสภาพที่ม้วนอยู่ จากนั้นใบกล้วยที่หักพับลงมาจะค่อยๆ เหี่ยวแห้งไป ซึ่งอาจทำให้กล้วยเติบโตไม่ดีหรือชะงักการเติบโต

การป้องกันกำจัด ตัดใบที่ถูกทำลายไปเผาไฟ เพื่อทำลายตัวอ่อนของผีเสื้อให้หมดไป

๔. ดั้วงวง หรือหนอนกอ ลักษณะการเข้าทำลายนั้น เกิดจากการที่ตัวหนอนเข้าไปอยู่อาศัย กัดกินเนื้อเยื่อในลำต้นหรือเหง้ากล้วย ทำให้ท่อน้ำท่ออาหารถูกตัดขาด ต้นกล้วยเติบโตให้ผลผลิตหรือยืนต้นต่อไปไม่ได้ ดั้วงวงจึงกลายเป็นศัตรูตัวร้ายที่ผู้ปลูกกล้วยควรเฝ้าระวัง ดั้วงวงจะเข้าทำลายกล้วยในระยะที่เป็นตัวหนอน ซึ่งเป็นระยะที่สร้างความเสียหายให้แก่ต้นกล้วยได้มากที่สุด ส่วนตัวแก่ของดั้วงวงนั้นก็สามารถสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นกับกล้วยได้เช่นกัน แต่ไม่มากเท่าในระยะตัวหนอน

ลักษณะการเข้าทำลาย งวงไซเหง้า ตัวหนอนจะเจาะเข้าไปกัดกินชอนไชอยู่ภายในเหง้ากล้วย ระดับใต้ดินติดโคนต้นจึงสังเกตเห็นการเข้าทำลายได้ไม่ชัด โดยตัวหนอนจะอยู่ในต้นกล้วย อาศัยกัดกินเนื้อเยื่อภายใน จนกว่าจะเข้าดักแด้ จึงทำให้ท่อน้ำท่ออาหารเสียหาย ต้นจึงชะงักการเติบโต หากพบว่ามีหนอนเพียงแค่ ๕ ตัวต่อต้น ก็จัดว่าอาการหนักสาหัส ต้องเร่งจัดการตัดตอนก่อนที่จะเกิดการแพร่กระจายพันธุ์มากกว่าเดิม เมื่อกล้วยถูกหนอนทำลายหนักขึ้น ต้นกล้วยจะโตต่อไปไม่ได้ และตายในที่สุด ไม่ว่าจะเป็นปลุกกล้วยในฤดูไหนหรือต้นกล้วยมีอายุเท่าใดตัวหนอนดั้วงวงก็สามารถเข้าทำลายได้ทุกระยะ เมื่อตัวหนอนของดั้วงวงออกจากดักแด้ เป็นตัวเต็มวัย ก็จะอาศัยอยู่แถวโคนต้นในระดับซิดิวดิน หรือต่ำกว่าเล็กน้อย เพื่อการผสมพันธุ์ต่อไป ดั้วงวงไซกาบกล้วย ดั้วงชนิดนี้เป็นศัตรูที่มีการทำลายรุนแรงพอ ๆ กับดั้วงวงไซเหง้า ตัวหนอนจะไชทำลายต้นที่อยู่เหนือพื้นดินขึ้นไปถึงประมาณกลางต้น โดยไชต้นเป็นรูแล้วชอนเข้าไปถึงไส้กลางต้น มองเห็นข้างนอกเป็นรอยรอบต้นพรุนไปทั่ว มักชอบทำลายต้นกล้วยที่โตแล้ว หรือใกล้จะออกปลี หรือกำลังตกเครืออยู่ จึงทำให้เกิดเครือหักพับกลางต้นหรือเหี่ยวเฉายืนต้นตาย ซึ่งดั้วงชนิดนี้จะมีขนาดใหญ่กว่าดั้วงวงไซเหง้า

การป้องกันกำจัดดั้วงวงทั้งสองชนิด จะใช้แนวทางกำจัดแบบเดียวกันนั้นคือ

๑. ทำความสะอาดสวน อย่าปล่อยให้พื้นที่สวนรกรุงรังเต็มไปด้วยหญ้าวัชพืช เศษชิ้นส่วนของลำต้นกล้วย กาบกล้วย ถ้าเป็นกล้วยที่ตัดเครือแล้ว ควรสับให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ หว่านกระจายในพื้นที่สวนแทนการสุมเป็นกองสูง เพื่อเลี่ยงการเข้ามาวางไข่ของตัวเต็มวัย

๒. การนำหน่อพันธุ์กล้วยมาปลูกในสวนจะต้องมั่นใจว่าปราศจากโรคหรือแมลง หากไม่แน่ใจเกษตรกรควรจุ่มหน่อพันธุ์ด้วย สารคลอร์ไพริฟอส ๔๐% EC อัตรา ๔๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร

๓. หากมีการขุดหน่อกล้วยจากแปลงไปขยายปลูก ควรขุดออกจากแปลงในทันทีไม่ควรคาทิ้งไว้ข้ามคืนเพราะจะทำให้ตัวเต็มวัยดั้วงวงเข้ามาวางไข่ได้ และทุกครั้งที่มีการขุดหน่อออกไปควรฝังดินกลบหลุมทุกครั้ง เป็นการป้องกันตัวเต็มวัยเข้าทำลายบริเวณรอยแผลหรือเหง้ากล้วยที่เหลือ

๔. ใช้สารเคมีชื่อ คลอร์ไพริฟอส ๔๐% EC ในอัตรา ๔๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สารฟิโพรนิล ๕% SC ในอัตรา ๑๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร ราดรดโคนต้นกล้วยให้สูงจากพื้นดิน ๓๐ ซม. และราดบนพื้นดินรอบๆ โคนต้นภายในระยะรัศมีรอบโคนต้น ๓๐ ซม. จะเป็นการช่วยป้องกันการเข้ามาทำลายวางไข่ของตัวเต็มวัยบริเวณเหง้าและโคนต้นกล้วยได้ รวมทั้งยังเป็นการกำจัดตัวหนอนที่อยู่ตามโคนต้นกล้วยได้

๕. ควรแช่หน่อพันธุ์ในน้ำยาดีลตริน ๒๕% ในอัตรา ๑ ส่วน ต่อ น้ำ ๕๐ ส่วน โดยแช่หน่อพันธุ์ทิ้งไว้ ๑ คืน ก่อนนำไปปลูก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←				△							→
	←								▽			→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้าในตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ มีต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า เป็นเงิน ๑๔,๖๐๐ บาท

ตารางที่ ๓๗ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๗/๖๘ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
๑	ค่าเตรียมดิน	๑,๐๐๐	
๒	ค่าหน่อพันธุ์	๒,๐๐๐	
๓	ค่าจ้างปลูก	๕๐๐	
๔	ค่าปุ๋ยเคมี+ปุ๋ยคอก	๒,๕๐๐	
๕	ค่าน้ำ	๑,๒๐๐	
๖	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช	๖๕๐	
๗	ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา เช่น ใส่ปุ๋ย ฉีดยา เก็บเกี่ยว และตัดแต่งกิ่ง	๔,๒๐๐	
๘	รวมต้นทุน (บาท/ไร่)	๑๒,๐๕๐	
๙	ผลผลิต (กก./ไร่)	๑,๐๖๐	
๑๐	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๑๕	
๑๑	รายได้ (บาท/ไร่)	๑๕,๙๐๐	
๑๒	กำไร (บาท/ไร่)	๓,๘๕๐	

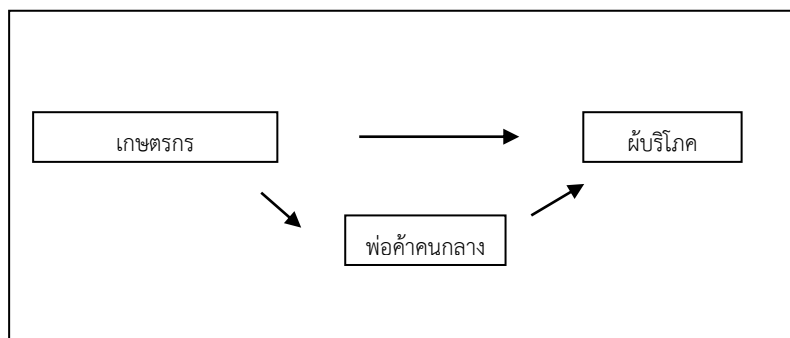
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ผลผลิตกล้วยน้ำว้าที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น การขายผลผลิตสด และการนำไปแปรรูป เช่น การทำกล้วยตาก การทำกล้วยฉาบ การทอดกล้วยขาย เป็นต้น

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยน้ำว้า ส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะจำหน่ายในพื้นที่ด้วยตนเอง หรือพ่อค้าคนกลางที่ขายอยู่ในตลาด

รูปภาพที่ ๔๒ แสดงวิธีการตลาดกล้วยน้ำว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูปใหญ่ๆไม่มี มีเพียงตลาดภายใน

ชุมชนเท่านั้น

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ไม่มี

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. สภาพดินเสื่อมโทรม ๒. น้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ ในการทำการเกษตร	๑. จัดระบบการปลูกข้าวโดยควรปลูกข้าวเพียงปีละ ๒ ครั้ง เพื่อเป็นการ พักดินหรืออาจปลูกพืชตระกูลถั่วในระหว่างพักการทำนา เพื่อปรับปรุง บำรุงดิน ๒. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ใช้น้ำน้อย ๓. จัดตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำ เพื่อจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม	ตำบลท่าเรือ	มาก
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง พบการระบาดของแมลงหาล่า เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และโรค ใหม่ในนาข้าว ๓. ข้าวมีราคาตกต่ำ ปริมาณ ผลผลิตมากเกินความต้องการของ ตลาด ๔. ปุ๋ยเคมีราคาแพง มีความ ต้องการใช้ปุ๋ยเคมีในการผลิตพืช จำนวนมากและต้องนำเข้าวัตถุดิบ จากต่างประเทศ ๕. สารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืชมี ราคาแพงเนื่องจากมีการนำเข้า จากต่างประเทศ และมีความ ต้องการใช้สารเคมีจำนวนมาก	๑. บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ มีการศึกษาก่อนทำ การเพาะปลูกพืช อาจมีการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยทดแทน ๒. มีการใช้แสงไฟฟ้าล่อแมลงและทำลายในช่วงที่มีการระบาด และใช้ เชื้อราบีเวอร์เรียในการป้องกันกำจัด ๓. ผลิตข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาด ทั้งชนิดและปริมาณ ๔. สนับสนุน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ๕. ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เนื่องจากมีราคาแพงและอาจทำให้ แมลงที่มีประโยชน์ต่อระบบนิเวศน์ ในนาข้าวหายไป ให้หันมาใช้สารชีว ภัณฑ์จำพวกเชื้อราบีเวอร์เรีย เชื้อราไตรโคเดอร์มา และสารชีวภัณฑ์ อื่นๆ แทน นอกจากสามารถผลิตขยายเชื้อได้เอง เพื่อลดต้นทุนแล้วยัง ปลอดภัยต่อตัวเองและผู้บริโภคอีกด้วย	ตำบลท่าเรือ	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. เกษตรกรในตำบลส่วนใหญ่ เป็นผู้สูงอายุ ๒. ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร ทำให้อำนาจต่อรองในตลาด น้อย	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการ ผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่ เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการ ตัดสินใจปฏิบัติตาม ๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ เพื่อเพิ่มอำนาจการ ต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิตและการขายผลผลิต	ตำบลท่าเรือ	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. เนื่องจากภัยแล้งทำให้เกิด การขาดแคลนผลผลิตในการ แปรรูป ๒. แหล่งจำหน่าย ๓. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ใน การแปรรูป	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้ สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

ตารางที่ ๓๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. พื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว: ดินอุดมสมบูรณ์และมีระบบชลประทานที่ดี ๒. ประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว: เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญสืบทอดมาหลายรุ่น ๓. ชื่อเสียงของข้าวอยุธยา: เป็นที่รู้จักและยอมรับในด้านคุณภาพ ๔. มีโรงสีข้าวและโรงงานแปรรูปในพื้นที่: ช่วยลดต้นทุนการขนส่งและเพิ่มมูลค่าผลผลิต	จุดอ่อน (W) ๑. การพึ่งพาการทำนาแบบดั้งเดิม: อาจทำให้ผลผลิตต่อไร่ไม่สูงเท่าที่ควร ๒. ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง: ทำให้อำนาจต่อรองในตลาดน้อย ๓. การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร: เนื่องจากการย้ายถิ่นของคนรุ่นใหม่ ๔. ข้อจำกัดด้านการตลาดและการส่งออก: ยังขาดการเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศโดยตรง
โอกาส (O) ๑. นโยบายส่งเสริมการเกษตรและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของรัฐบาล ๒. การเปิดตลาดการค้าเสรีอาเซียน (AEC) เพิ่มโอกาสในการส่งออก ๓. กระแสความนิยมอาหารเพื่อสุขภาพและผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก ๔. การพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) ๕. การส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. พัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวออร์แกนิกและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยใช้ประโยชน์จากชื่อเสียงของข้าวอยุธยาและกระแสความนิยมอาหารเพื่อสุขภาพ ๒. ส่งเสริมการส่งออกข้าวคุณภาพสูงไปยังตลาดอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากการเปิด AEC และระบบโลจิสติกส์ที่ดีของพื้นที่ ๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำเสนอวิถีชีวิตชาวนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. นำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดการพึ่งพาแรงงาน ๒. สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนานวัตกรรมการแปรรูปข้าว ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเข้าถึงตลาดใหม่ๆ โดยใช้นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ
อุปสรรค (T) ๑. ความไม่แน่นอนของนโยบายราคาข้าวและการส่งออก ๒. การแข่งขันจากประเทศผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ เช่น เวียดนาม ๓. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ลดการบริโภคข้าวลง ๔. การพัฒนาข้าวสายพันธุ์ใหม่ของประเทศคู่แข่ง ๕. มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีในประเทศคู่ค้า ๖. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภัยแล้ง และน้ำท่วม	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. พัฒนาระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. สร้างแบรนด์ข้าวอยุธยาให้แข็งแกร่งเพื่อแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จากประเทศคู่แข่ง ๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ ๒. พัฒนาทักษะและความรู้ด้านการตลาดดิจิทัลให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ๓. สร้างโปรแกรมดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตร โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวออร์แกนิกและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยใช้ประโยชน์จากชื่อเสียงของข้าวอยุธยาและกระแสนิยมอาหารเพื่อสุขภาพ

๑.๒ ส่งเสริมการส่งออกข้าวคุณภาพสูงไปยังตลาดอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากการเปิด AEC และระบบโลจิสติกส์ที่ดีของพื้นที่

๑.๓ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำเสนอวิถีชีวิตชาวนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ นำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดการพึ่งพาแรงงาน

๒.๒ สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนานวัตกรรมการแปรรูปข้าว

๒.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเข้าถึงตลาดใหม่ๆ โดยใช้นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ พัฒนาระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๒ สร้างแบรนด์ข้าวอยุธยาให้แข็งแกร่งเพื่อแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จากประเทศคู่แข่ง

๓.๓ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ

๔.๒ พัฒนาทักษะและความรู้ด้านการตลาดดิจิทัลให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

๔.๓ สร้างโปรแกรมดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตร โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

บทที่ ๓
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.๑) เพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านการแปรรูปและการสร้างแบรนด์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑) พัฒนาลิขสิทธิ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การบริโภค

โครงการที่ ๑ ทำเรือ Rice Innovation Hub

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑) สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนานวัตกรรมการแปรรูปข้าว

๒) นำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดการพึ่งพาแรงงาน

โครงการที่ ๑ นวัตกรรมข้าวทำเรือ: ความร่วมมือสู่ผลิตภัณฑ์แห่งอนาคต

โครงการที่ ๒ ทำเรือ Smart Farming ๔.๐

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงรับ พัฒนาทักษะและความรู้ด้านการตลาดดิจิทัลให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มช่อง

ทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

โครงการที่ ๑ ทำเรือ Digital Farmer Market

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.๑) ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

๑.๒) สร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายเกษตรกรและชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงแก้ไข ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเข้าถึงตลาดใหม่ๆ

โดยใช้นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ

โครงการที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายเกษตรกรข้าวทำเรือสู่ตลาดโลก

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงรับ สร้างโปรแกรมดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตร โดยเน้นการใช้

เทคโนโลยีและนวัตกรรม

โครงการที่ ๑ ทำเรือ Young Smart Farmer

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.๑) พัฒนาระบบการผลิตที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรับ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวน

ของราคาข้าวและสภาพอากาศ

โครงการที่ ๑ ทำเรือเกษตรผสมผสานยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงรุก พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำเสนอวิถีชีวิตชาวนาและภูมิปัญญา
ท้องถิ่นในการปลูกข้าว

โครงการที่ ๑ ทำเรือ: แหล่งท่องเที่ยววิถีข้าวไทย สัมผัสภูมิปัญญาชาวนา

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ตารางที่ ๔๐ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากข้าว	เพื่อพัฒนา ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่ หลากหลาย สร้างมูลค่าเพิ่ม และรองรับการ เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมกรมการ บริโภค	๑. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปร รูปจากข้าวใหม่อย่างน้อย ๑ ชนิด ภายใน ๕ ปี ๒. เพิ่มรายได้จาก ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี ๓. สร้างผู้ประกอบการ ด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก ข้าวรายใหม่อย่างน้อย ๒ ราย ภายใน ๕ ปี	ทั้ง ตำบล	๑. พัฒนาผลิตภัณฑ์ แปรรูปจากข้าว ๒. การอบรมและ พัฒนาทักษะ ผู้ประกอบการ ด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และการแปร รูปข้าว และด้าน การตลาดและการ บริหารธุรกิจ ๓. การพัฒนาบรรจุ ภัณฑ์และแบรนด์สินค้า โดยออกแบบและ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ ทันสมัยและดึงดูดใจ และการสร้างแบรนด์ สินค้าที่มีเอกลักษณ์ ๔. การติดตามและ ประเมินผลโครงการ	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ท่าเรือ
						ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	
						๒	๕๐,๐๐๐	๒	๕๐,๐๐๐	๒	๕๐,๐๐๐	๒	๕๐,๐๐๐	๒	๕๐,๐๐๐	
						๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	
						ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	ชนิด	บาท	

				พจน	
				๐๐๐๐	

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบป.	งาน	งบป.	งาน	งบป.	งาน	งบป.	งาน	งบป.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. โครงการทำเรื่อง Young Smart Farmer	เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมา ทำการเกษตรใน ตำบลทำเรื่อง โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นจุดดึงดูด และสร้างโอกาส ทางธุรกิจ การเกษตรที่ ทันสมัย	๑. ดึงดูดคนรุ่นใหม่ (อายุ ๑๘-๓๕ ปี) ให้เข้าสู่ภาค การเกษตรอย่างน้อย ๒๐ คน ภายใน ๕ ปี ๒. พัฒนาฟาร์มต้นแบบที่ ใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมอย่างน้อย ๒ แห่ง ภายใน ๕ ปี ๓. เพิ่มรายได้เฉลี่ยของ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วม โครงการขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี	ทั้ง ตำบล	๑. การประชาสัมพันธ์ และสร้างแรงบันดาลใจ - จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ออนไลน์ และออฟไลน์ ๒. การพัฒนาฟาร์ม ต้นแบบ - สนับสนุนการจัดตั้ง ฟาร์มต้นแบบที่ใช้ เทคโนโลยี ๓. การฝึกอบรมหลักสูตร "Smart Farming " - อบรมพื้นฐาน การเกษตรสมัยใหม่ - สอนการใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการเกษตร ๔. การติดตามและ ประเมินผลโครงการ	๔ ขึ้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ขึ้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ขึ้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ขึ้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ขึ้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ทำเรื่อง
						๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	
						๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนิน การ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๒.	เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตรในตำบลท่าเรือโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นจุดดึงดูดและสร้างโอกาสทางธุรกิจการเกษตรที่ทันสมัย	๑. ดึงดูดคนรุ่นใหม่ (อายุ ๑๘-๓๕ ปี) ให้เข้าสู่ภาคการเกษตรอย่างน้อย ๒๐ คน ภายใน ๕ ปี ๒. พัฒนาฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างน้อย ๒ แห่ง ภายใน ๕ ปี ๓. เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี	ทั้ง ตำบล	๑. การประชาสัมพันธ์และสร้างแรงบันดาลใจ - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์และออฟไลน์ ๒. การพัฒนาฟาร์มต้นแบบ - สนับสนุนการจัดตั้งฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยี ๓. การฝึกอบรมหลักสูตร "Smart Farming " - อบรมพื้นฐานการเกษตรสมัยใหม่ - สอนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร ๔. การติดตามและประเมินผลโครงการ	๔ ชั้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ชั้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ชั้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ชั้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	๔ ชั้น งาน	๒๐,๐๐๐ บาท	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ท่าเรือ
						๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	๑ ฟาร์ม	๒๐๐,๐๐๐ บาท	
						๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๕๐,๐๐๐ บาท	

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	

				ตำบล เป้าหมาย)												
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการทำเรื่อง เกษตรผสมผสาน ยั่งยืน	เพื่อส่งเสริมการ ทำเกษตรแบบ ผสมผสาน ลด ความเสี่ยงจาก ความผันผวน ของราคาข้าว และสภาพ อากาศ และเพิ่ม ความมั่นคงทาง รายได้ให้แก่ เกษตรกร	๑. เพิ่มจำนวนเกษตรกร ที่ทำเกษตรแบบ ผสมผสานอย่างน้อย ๕% ของเกษตรกร ทั้งหมดในตำบล ภายใน ๕ ปี ๒. เพิ่มรายได้เฉลี่ยของ เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการขึ้น ๑๕% ภายใน ๕ ปี ๓. ลดความเสียหายจาก ภัยธรรมชาติและความผัน ผวนของราคาลง ๒๐% ภายใน ๕ ปี	ทั้ง ตำบล	๑. การอบรมและพัฒนา ทักษะเกษตรกร - จัดอบรมหลักการ เกษตรผสมผสาน - ศึกษาดูงานในพื้นที่ ต้นแบบ ๒. การส่งเสริมการแปรรูป ผลผลิตและการตลาด - อบรมการแปรรูป ผลผลิตเบื้องต้น - พัฒนาช่องทาง การตลาดและการจำหน่าย ผลผลิต ๓. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่าย เกษตรกร - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เกษตรผสมผสาน - สร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ ๔. การติดตามและ ประเมินผลโครงการ	๓๐ ราย ๓๐ ราย ๑ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย ๓๐ ราย ๑ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย ๓๐ ราย ๑ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย ๓๐ ราย ๑ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย ๓๐ ราย ๑ กลุ่ม	๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ท่าเรือ

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๖๑. <https://agri-map-online.moac.go.th/>. ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๒. <http://farmer.doae.go.th/index>. ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔.

ภาคผนวก

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าว

๑. หลักการและเหตุผล ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่มีความหลากหลายจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์เหล่านี้ ส่งผลให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคของผู้บริโภคในปัจจุบันเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการและเทรนด์ของตลาดจะช่วยให้สินค้าข้าวแปรรูปมีความน่าสนใจ และสามารถแข่งขันได้ในตลาด การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวจะช่วยสร้างสินค้าที่มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศ อำเภอนาทมมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปข้าวด้วยทรัพยากรธรรมชาติและความรู้ความสามารถของชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปจะช่วยสร้างงานและรายได้ให้กับชุมชน ช่วยให้ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและลดความยากจนในพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลาย สร้างมูลค่าเพิ่ม และรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคในตำบลท่าเรือ

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวใหม่อย่างน้อย ๑ ชนิด ภายใน ๕ ปี
- ๓.๒ เพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี
- ๓.๓ สร้างผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวรายใหม่อย่างน้อย ๒ ราย ภายใน ๕ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

- ดำเนินงานในพื้นที่ตำบลท่าเรือ

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว
- ๖.๒ การอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปข้าว และด้านการตลาดและการบริหารธุรกิจ
- ๖.๓ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแบรนด์สินค้าโดยออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและดึงดูดใจ และการสร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์
- ๖.๔ การติดตามและประเมินผลโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมอบรม และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปข้าว และด้านการตลาดและการบริหารธุรกิจ
- ๗.๓ จัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปข้าว และด้านการตลาดและการบริหารธุรกิจ

๗.๔ ทำการวิจัยตลาดเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภค พร้อมทั้งพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่

๗.๕ ทำการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแบรนด์สินค้า โดยออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและดึงดูดใจและการสร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์

๗.๖ สรุปผลโครงการ

๗.๗ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๗	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๘	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๙	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๗๐	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของตลาด

๙.๒ เกษตรกรและผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๙.๓ เกิดการสร้างงานและอาชีพใหม่ในชุมชน

๙.๔ เพิ่มมูลค่าให้กับข้าวซึ่งเป็นผลผลิตหลักของพื้นที่

๙.๕ สร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์ของตำบลท่าเรือ

๙.๖ เกิดการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านการแปรรูปและการตลาดในชุมชน

โครงการทำเรื่อง Young Smart Farmer

๑. หลักการและเหตุผล

ภาคเกษตรในปัจจุบันประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานหนุ่มสาว การดึงดูดคนรุ่นใหม่กลับมาทำการเกษตรจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตรเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรมเปิดโอกาสให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ ในภาคเกษตร เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ การผลิตสินค้าคุณภาพสูง และการทำตลาดออนไลน์ การทำให้การเกษตรเป็นอาชีพที่น่าสนใจและมีความท้าทายโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นจุดดึงดูด เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตรในชุมชน การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านการเกษตรที่ทันสมัยให้กับคนรุ่นใหม่ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด อีกทั้งการสนับสนุนการทำธุรกิจการเกษตรที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์การเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตรในตำบลท่าเรือ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นจุดดึงดูด และสร้างโอกาสทางธุรกิจการเกษตรที่ทันสมัย

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ ดึงดูดคนรุ่นใหม่ (อายุ ๑๘-๓๕ ปี) ให้เข้าสู่ภาคการเกษตรอย่างน้อย ๒๐ คน ภายใน ๕ ปี
- ๓.๒ พัฒนาฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างน้อย ๒ แห่ง ภายใน ๕ ปี
- ๓.๓ เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- เกษตรกรรุ่นใหม่จากทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลท่าเรือ

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ การประชาสัมพันธ์และสร้างแรงบันดาลใจ
- ๖.๒ การพัฒนาฟาร์มต้นแบบ
- ๖.๓ การฝึกอบรมหลักสูตร "Smart Farming "
- ๖.๔ การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่
- ๖.๕ การติดตามและประเมินผลโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์และออฟไลน์
- ๗.๒ คัดเลือกเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ – ๔๕ ปี ที่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม
- ๗.๓ การจัดตั้งฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๗.๔ อบรมพื้นฐานการเกษตรสมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร

- ๗.๕ สร้างแอปพลิเคชันสำหรับการบริหารจัดการฟาร์ม เป็นการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงตลาดกับผู้บริโภค
- ๗.๖ การจัดตั้งฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๗.๗ สรุปผลโครงการ
- ๗.๘ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๗	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๘	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๙	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๗๐	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เพิ่มจำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ในตำบล ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร
- ๙.๒ ยกระดับการทำเกษตรในพื้นที่ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๙.๓ สร้างโอกาสทางธุรกิจและอาชีพใหม่ๆ ในภาคการเกษตร
- ๙.๔ เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
- ๙.๕ สร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับอาชีพเกษตรกร ดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้สนใจ
- ๙.๖ พัฒนาตำบลให้เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมการเกษตรของจังหวัด

โครงการพัฒนาสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของกลุ่ม

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- ๒) เพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
- ๓) เพื่อเป็นการเรียนรู้การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์

เป้าหมาย

- ๑) วิสาหกิจชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์
- ๒) วิสาหกิจชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกลุ่ม
- ๓) กลุ่มและสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้า

แผนการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมสมาชิก จัดทำโครงการ เดือนเมษายน
- ๒) ติดต่อประสานวิทยากรและวางแผนการจัดอบรม เดือนมิถุนายน – กันยายน
- ๓) จัดอบรมและฝึกปฏิบัติ เดือนมิถุนายน – กันยายน
- ๔) ประเมินผลโครงการ เดือนกรกฎาคม – กันยายน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๙,๓๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๗ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๒ วัน
เป็นเงิน ๑,๔๐๐ บาท
- ๒) ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๗ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๒ วัน
เป็นเงิน ๓๐๐ บาท
- ๓) ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ ราย รายละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท จำนวน ๒ วัน
เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๔๔๖/๔ ตำบลท่าเรือ อำเภотаเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) สมาชิกมีความรู้ และสามารถขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้
- ๒) สมาชิกกลุ่มมีความรู้ในด้านการบริหารจัดการองค์กร สามารถจัดการด้านการผลิต การบัญชีได้

อย่างถูกต้อง

- ๓) สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด

- ๑) รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
- ๒) สมาชิกนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

โครงการทำเรือเกษตรผสมผสานยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

ราคาข้าวมีความผันผวนสูง เกษตรกรที่พึ่งพารายได้จากการปลูกข้าวเพียงอย่างเดียวจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเมื่อตลาดข้าวมีปัญหา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าว การทำเกษตรแบบผสมผสานจะช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับความผันผวนของสภาพอากาศได้ดียิ่งขึ้น เกษตรกรมีรายได้หลากหลาย ทำให้ความมั่นคงทางการเงินเพิ่มขึ้น ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาผลผลิตชนิดเดียว ช่วยลดความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาผลผลิตและสภาพอากาศ โดยการปลูกพืชหลายชนิดและเลี้ยงสัตว์หลากหลายประเภท ช่วยให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ และแร่ธาตุ มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้หลากหลายจากการขายผลผลิตหลายประเภท ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้จากผลผลิตชนิดเดียว

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในตำบลท่าเรือ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ และเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบผสมผสานอย่างน้อย ๕% ของเกษตรกรทั้งหมดในตำบลภายใน ๕ ปี

๓.๒ เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขึ้น ๑๕% ภายใน ๕ ปี

๓.๓ ลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและความผันผวนของราคาลง ๒๐% ภายใน ๕ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- เกษตรกรในพื้นที่ตำบลท่าเรือ

๖. กิจกรรม

๖.๑ การอบรมและพัฒนาทักษะเกษตรกร

๖.๒ การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตและการตลาด

๖.๓ การส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร

๖.๔ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๖.๕ การติดตามและประเมินผลโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการฯ

๗.๒ จัดอบรมหลักการเกษตรผสมผสาน และศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบ

๗.๓ จัดอบรมการแปรรูปผลผลิตเบื้องต้น และพัฒนาช่องทางการตลาดและการจำหน่ายผลผลิต

- ๗.๔ จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเกษตรกรผสมผสาน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
- ๗.๕ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ และจัดอบรมเกษตรกรเพื่อเป็นวิทยากรท้องถิ่น
- ๗.๖ สรุปผลโครงการ
- ๗.๗ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๖	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๗	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๘	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๙	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและหลากหลายขึ้น
- ๙.๒ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ
- ๙.๓ เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เกษตรกรรม
- ๙.๔ เกิดการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ๙.๕ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเกษตรกรผ่านการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย
- ๙.๖ เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรผ่านการแปรรูปและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร